Florin Ioniță
Florentina Sâmihăian

ART
Grup Editorial

Teste de evaluare a competențelor de lectură și scriere
Limba și literatura română

pentru clasele V - VI

după modelul evaluărilor internaționale

CEL MAI BUN ANTRENAMENT PENTRU EVALUAREA NAȚIONALĂ DE LA FINALUL CLASEI A VI-A

FLORIN IONIȚĂ
FLORENTINA SÂMIHĂIAN

Limba şi literatura română

Teste de evaluare a competențelor de lectură şi scriere

pentru clasele V – VI

după modelul evaluărilor internaționale

Redactor:
Diana Georgescu

Ilustraţii:
Dragoş Grama

Machetare şi design:
Walter Weidle

Tehnoredactare:
Vasile Ardeleanu

Coperta:
Alexandru Daş

Descrierea CIP este disponibilă la Biblioteca Naţională a României
ISBN 978-606-710-021-1

Pentru **comenzi** vă puteţi adresa:

Departamentului Difuzare
C.P. 22, O.P. 84, cod 062650, sector 6, Bucureşti

telefon
021.224.17.65
0721.213.576
0744.300.870
Se acordă importante **reduceri**.

Cuvânt-înainte

„Scopul studierii limbii şi literaturii române în perioada şcolarităţii obligatorii – precizează *Programa şcolară* – este acela de a forma un tânăr cu o cultură comunicaţională şi literară de bază, capabil să înţeleagă lumea, să comunice şi să interacţioneze cu semenii, să-şi utilizeze în mod eficient şi creativ capacităţile proprii pentru rezolvarea unor probleme concrete din viaţa cotidiană, să poată continua în orice fază a existenţei sale procesul de învăţare, să fie sensibil la frumosul din natură şi la cel creat de om."

Pornind de la acest deziderat – care vizează şi „compatibilizarea cu standardele europene prin formarea domeniilor de competenţe-cheie, îndeosebi a competenţelor de comunicare şi a celor culturale" – volumul de faţă îşi propune să ofere elevilor de gimnaziu un număr de teste care, fructificând experienţa proiectării de tip-*PISA*, să permită un „antrenament" util în vederea viitoarelor evaluări naţionale.

Testele au fost realizate astfel încât să valorifice *Competenţele generale* ale Programei şcolare, cu precădere pe cele care se referă la *Receptarea mesajului scris, din texte literare şi nonliterare, în scopuri diverse* şi la *Utilizarea corectă şi adecvată a limbii române în producerea de mesaje scrise, în diferite contexte de realizare, cu scopuri diverse*. Finalitatea acestui demers vizează un set complex de *Valori şi atitudini* între care, în prim-plan se află *Stimularea gândirii autonome, reflexive şi critice în raport cu diversele mesaje receptate, Cultivarea unei atitudini pozitive faţă de comunicare prin conştientizarea impactului limbajului asupra celorlalţi şi prin nevoia de a înţelege şi de a folosi limbajul într-o manieră pozitivă, responsabilă din punct de vedere social* şi *Dezvoltarea interesului faţă de comunicarea interculturală*.

Am avut însă în vedere şi prevederile Legii Educaţiei Naţionale care, la Capitolul IV, Art. 64, alineat (5), prevede următoarele: „Pentru fiecare disciplină şi domeniu de studiu, programa şcolară acoperă 75% din orele de predare şi evaluare, lăsând la dispoziţia cadrului didactic 25% din timpul alocat disciplinei/domeniului de studiu respectiv. În funcţie de caracteristicile elevilor şi de strategia şcolii din care face parte, profesorul decide dacă procentul de 25% din timpul alocat disciplinei/domeniului de studiu (circa 35–40 de ore) este folosit pentru învăţare remedială, în cazul copiilor cu probleme speciale, pentru consolidarea cunoştinţelor sau pentru stimularea elevilor capabili de performanţe superioare." Credem că aplicarea unor astfel de teste la clasă corespunde şi acestor scopuri.

PISA (*Programme for International Student Assessment*) este o evaluare internaţională standardizată, iniţiată şi proiectată, în anii '90, de către 28 de ţări membre OECD (Organizaţia pentru Cooperare şi Dezvoltare Economică), cu scopul monitorizării rezultatelor educaţionale în vederea obţinerii unor informaţii sistematice şi credibile despre măsura în care elevii aflaţi către finalul perioadei educaţiei obligatorii au

dobândit unele dintre cunoştinţele şi deprinderile esenţiale pentru participarea lor deplină la viaţa socială. Este evaluată, așadar, capacitatea tinerilor de circa 15 ani de a-şi utiliza cunoştinţele şi capacităţile dobândite pe parcursul şcolarităţii obligatorii pentru a face faţă provocărilor vieţii adulte și a putea astfel participa pe deplin la viaţa socială şi economică a ţării lor. România s-a alăturat programului în anul 2000.

Investigaţia este ciclică, intervalul fiind de trei ani, începând cu anul 2000, și vizează competenţele de bază din trei domenii: *citire/lectură, matematică/rezolvare de probleme, ştiinţe/tehnologie* (aşa-numitele *alfabetizări la citire/lectură, la matematică* şi *la ştiinţe*), dar fiecare ciclu are în vedere un domeniu prioritar din cele trei, în sensul că include un set mai extins de sarcini din acest domeniu.

În domeniul *citirii/lecturii*, se urmăreşte modul în care elevii operează cu anumite concepte-cheie, stăpânească anumite procese şi aplică în situaţii noi un număr de cunoştinţe dobândite, înţeleg, utilizează şi reflectează asupra textelor scrise.

Testele *PISA* **nu**-și propun, așadar, să compare și să ierarhizeze elevii, școlile ori calitatea actului de predare-învățare, ci doar să ofere autorităților din domeniu informații despre ce **ştiu** şi **pot face** elevii, la finalul învățământului obligatoriu, precum şi despre abilitatea lor de a reflecta activ asupra propriului proces de cunoaştere şi asupra propriilor experienţe de învăţare. Altfel spus, se dorește obținerea unor informații credibile despre cât de bine sunt pregătiţi adolescenții să facă față provocărilor viitorului și, de asemenea, ce deprinderi capabile să le faciliteze capacitatea de adaptare la schimbarea rapidă a societății au dobândit aceştia. Drept urmare, evaluarea competenţelor transcurriculare este o componentă esenţială a programului *PISA*.

În acest prim volum au fost propuse, pentru fiecare dintre cele două clase de gimnaziu, câte cinci teme: **În lumea poveştilor**, **La şcoală**, **Prietenii mei**, **Plante și animale**, **Joc, joacă, jucării** (pentru clasa a V-a) și **Cărțile**, **Anotimpurile**, **Familia**, **Sportul**, **Emoţii** (pentru clasa a VI-a). În cadrul fiecărei teme, a fost realizat un număr de teste proiectate pentru a fi rezolvate în circa 50 de minute. Am inclus în acest interval și timpul necesar lecturii și înțelegerii textului/textelor-suport. Cerințele au fost formulate astfel încât să valorifice cât mai multe dintre *Competențele specifice* și *Conținuturile asociate* corespunzătoare celor doi ani de studiu. Pentru rezolvarea fiecărei cerințe au fost scrise instrucțiuni precise și a fost delimitat câte un spațiu corespunzător. Ca și în cazul testelor PISA, sarcinile de lucru sunt formulate pornind de la texte de facturi diferite, literare și nonliterare (liste, tabele, formulare, hărți, simboluri grafice etc.), și vizează descoperirea unor informații specifice, demonstrarea înțelegerii globale, interpretarea şi reflectarea asupra conţinutului şi a caracteristicilor unui text.

Testele conţin itemi variaţi: cu alegere duală și multiplă, de asociere, cu răspuns scurt, compuneri libere etc. Itemii sunt organizaţi în unități și au ca punct de plecare o secvență/o problemă care descrie sau trimite, de cele mai multe ori, la o situație de viață reală, adecvată vârstei. Nu am oferit bareme de evaluare, în ideea de a lăsa totală libertate fiecărui utilizator de a-și fixa propriile ținte.

Am considerat, totodată, că este util (dar și plăcut!) să însoțim unele dintre aceste teste, în *Anexe*, de sarcini de lucru... extraliterare, precum realizarea unor desene, completarea unor chestionare, interpretarea/evaluarea unor fotografii etc., totul gândit a fi realizat în limitele aceluiași interval de timp de 50 de minute.

AUTORII

Clasa a V-a

În lumea poveștilor
La școală
Prietenii mei
Plante și animale
Joc, joacă, jucării

În lumea poveștilor

Testul 1

O poveste, mai multe interpretări

În mijlocul câmpului ședea o oală răsturnată; și era oala aceea mare-mare cât un butoi.

Iacă trece pe acolo un șoarece și vede oala aceea goală: „Buuună casă e asta! își zice el. A cui o fi?“

— Casă-căsuță! Cine stă aici?

Dar nimeni nu-i răspunse. Se uită șoarecele în toate părțile, se uită; însă nu vede pe nimeni. Numai două muște, care veniseră și ele după mâncare acolo, dar șoarecele nici nu le-a luat în seamă.

„Ia să mă mut eu aici și să stau singur!“ Și s-a așezat șoarecele în oală.

Trecu pe acolo o broască singură-singurică.

— Casă-căsuță! Cine stă aici?

— Eu, șoarecele! Dar tu cine ești? întrebă șoarecele din fundul oalei.

— Eu sunt broasca.

— Dacă vrei, vino înăuntru și-om trăi împreună.

— Bun de tot! Iacă vin și eu.

Și a sărit broasca în oală și a stat cu șoarecele la un loc.

Trece pe câmp un iepure singur-singurel. Și văzând namila ceea de oală răsturnată, s-a oprit și a întrebat:

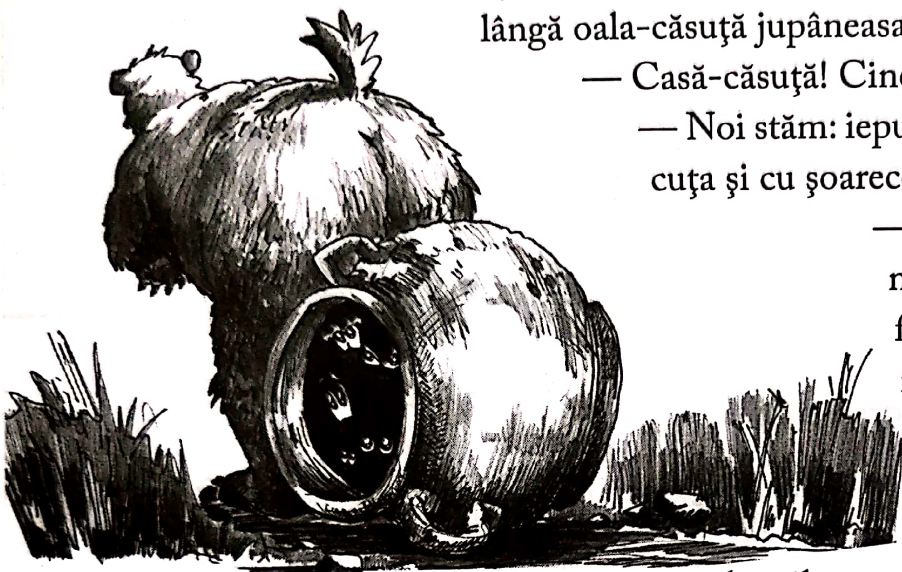
— Casă-căsuță! Cine stă aici?

— Suntem noi: broasca-broscuța cu șoarecele-șoricelul. Dar tu cine ești?

— Eu sunt fugarul de peste câmpuri și văi, iepurele singur-singurel. Nu mă lăsați și pe mine să stau cu voi? Iacă, aici nu plouă și nici soarele și nici vântul nu intră.

— Bucuros, frate! Vino înăuntru şi om trăi împreună, că e loc.

Şi şi-a mutat şi iepurele culcuşul în oală. Trece într-o zi pe lângă oala-căsuţă jupâneasa vulpe şi întreabă şi ea:

— Casă-căsuţă! Cine stă aici?

— Noi stăm: iepurel-iepuraşul cu broasca-broscuţa şi cu şoarecele-şoricelul! Dar tu cine eşti?

— Eu sunt surioara voastră mai mare, vulpea. Pentru mine n-o fi loc? Că vai de capul meu, am rămas fără casă!

— Ba este; intră şi-i vedea, că pentru cei buni este loc.

Şi s-a aşezat vulpea în oală şi au trăit împreună multe zile.

Vine lupul, nu ştiu de unde. Vede oala asta mare; şi-a închipuit c-o fi cineva înăuntru.

— Casă-căsuţă! Cine locuieşte aici?

— Eu, sora vulpe, cu iepurel-iepuraşul, cu broasca-broscuţa şi cu şoarecele-şoricelul. Dar tu cine eşti?

— Eu sunt un biet lup fără adăpost. Oare n-o fi chip să stau şi eu cu voi? Că bună casă aveţi!

— Se poate, cum nu! Ne-om mai înghesui cu toţii şi ţi-om face loc şi dumitale.

Şi-a intrat şi lupul în căsuţă şi-au trăit împreună.

Nu ştiu de unde a venit şi ursul. Şi era mânios moş Martin şi ostenit, că umblase toată ziua după mâncare. Şi cum a văzut oala aceea, nu şi-a închipuit că e o căsuţă cu oaspeţi înăuntru şi s-a aşezat pe ea, ca să se odihnească puţin.

Dar cum s-a aşezat, oala: pârr! trosc! S-a sfărâmat în bucăţi şi ursul... Ce-a făcut ursul? Să ghiciţi, copii, şi ce s-o fi întâmplat cu lupul, cu vulpea, cu iepurele, cu broasca şi cu şoricelul care erau înăuntru.

Căsuţa din oală, poveste populară

Emilia discută cu Alex

Doi colegi, Emilia şi Alex, au păreri diferite atât despre întâmplarea povestită, cât şi despre scopul poveştii.

Emilia: Eu cred că a fost vorba despre prietenie. În căsuța din oală și-au găsit adăpost animale atât de diferite și care de multe ori se și dușmănesc între ele, dar care au dovedit că totuși se pot înțelege când trec prin situații grele. E adevărat că până la urmă ursul a sfărâmat căsuța celor cinci prieteni, dar a făcut-o fără voia lui, deoarece nu și-a dat seama că oala răsturnată era o căsuță cu oaspeți înăuntru. Eu cred că din poveste putem învăța că în viață trebuie să prețuim prietenia și buna înțelegere, oricât de diferiți am fi.

Alex: Este imposibil ca într-o oală, oricât de mare ar fi ea, să încapă așa de multe animale. Și apoi, chiar dacă oala ar fi fost atât de mare încât să aibă loc toate animalele, vulpea ar fi mâncat cu siguranță și șoricelul, și broscuța, și iepurașul, iar lupul ar fi mâncat vulpea și apoi, sigur, ar fi fugit. Iar ursul, chiar dacă ar fi sfărâmat oala, nu ar fi avut ce să pățească. Așa că toată povestea nu este decât o minciună gogonată din care nu-i nimic de învățat. Și, în plus, îi lipsește finalul!

Timp rezervat lecturii şi înţelegerii textelor: 20 de minute

Tu ce părere ai despre întâmplarea povestită? Scrie o compunere, de 8–10 rânduri, în care să-ţi exprimi acordul sau dezacordul cu părerea Emiliei sau a lui Alex. Integrează în compunere, alături de părerea ta, **şi** spusele celui pe care îl contrazici sau ale celui pe care îl aprobi.

30 de puncte

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

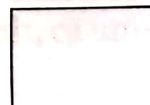
....

Intervenția Mihaelei

Mihaela: Cred că discuția voastră ocolește tocmai ce este mai important: plăcerea lecturii. Eu citesc, pentru că îmi plac cărțile. Iar *Căsuța din oală* mi s-a părut distractivă, deși, poate, cam prea scurtă.

Ţie cum ţi s-a părut povestea? Alege simbolul care ar putea exprima cel mai bine reacţia la ceea ce ai citit sau, dacă niciunul nu ţi se pare potrivit, desenează tu unul, în spaţiul rezervat. Explică apoi, în 6–10 rânduri, motivele alegerii tale.

30 de puncte

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

Dar finalul?

Imaginează-ţi şi povesteşte, în 8–10 rânduri, *ce-a făcut ursul* după ce oala s-a sfărâmat în bucăţi şi *ce s-o fi întâmplat cu lupul, cu vulpea, cu iepurele, cu broasca şi cu şoricelul care erau înăuntru*. Foloseşte şi următoarele semne ortografice şi de punctuaţie: linie de dialog, cratimă, semnul exclamării, semnul întrebării, două puncte, punct şi virgulă, puncte de suspensie.

30 de puncte

....

....

....

....

....

....

....

Timp pentru rezolvarea cerinței: 30 de minute

30 p. + 30 p. + 30 p. + 10 p. din oficiu = 100 p.

Testul 2

Mihaela spune o poveste

Mihaela: Dacă totuși nu v-a plăcut povestea, vă spun eu alta. Seamănă și nu prea seamănă cu prima! Veți vedea. Se numește *Mănușa* și este tot o poveste populară.

Mergea odată un moșneag prin pădurea plină de zăpadă, iar în urma lui alerga un cățeluș. A mers moșneagul ce-a mers și-a pierdut o mănușă. Și iată că a trecut pe acolo un șoricel; a intrat în mănușă și-a zis:

— Asta o să fie casa mea.

În vremea asta – hop, țop – s-a apropiat de mănușă o broscuță și a întrebat:

— Hei, cine stă aici?

— Eu, șoricel-roade-multicel. Da' tu cine ești?

— Eu sunt broscuța-umblă-fuguța. Primește-mă și pe mine!

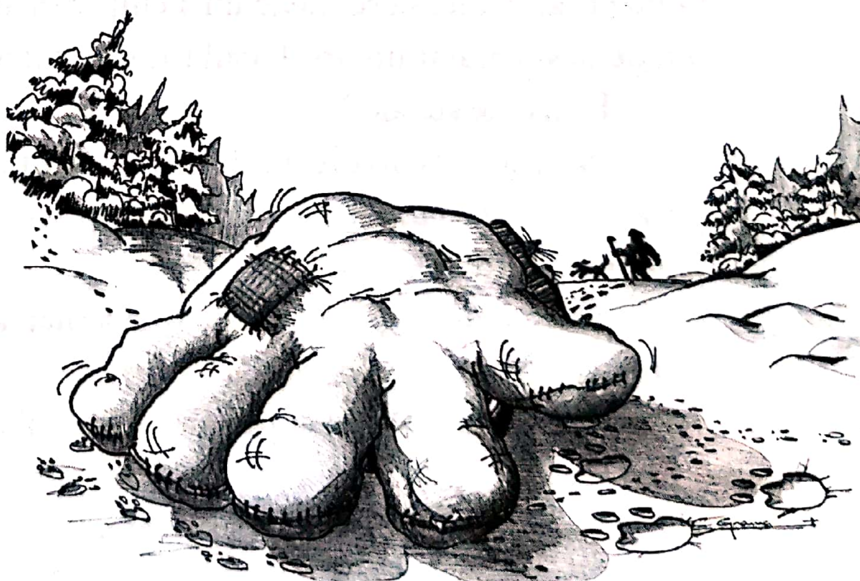
— Hai, vino.

Și uite că acum stau doi în mănușă. A trecut în fugă și un iepuraș. S-a apropiat de mănușă și a întrebat:

— Hei, cine stă aici?

— Noi, șoricel-roade-multicel și broscuța-umblă-fuguța. Da' tu cine ești?

— Eu sunt iepurici-alerg-pe-aici. Primiți-mă și pe mine!

— Hai, vino.

Și uite că acum stau trei în mănușă. A trecut o vulpe și a întrebat:

— Hei, cine stă aici?

— Noi, șoricel-roade-multicel, broscuța-umblă-fuguța și iepurici-alerg-pe-aici. Da' tu cine ești?

— Eu sunt vulpița-cumetrița. Primiți-mă și pe mine!

Și uite că acum stau patru în mănușă. Când, iată, a trecut și un lup; s-a apropiat de mănușă și a întrebat:

— Hei, cine stă aici?

— Noi, șoricel-roade-multicel, broscuța-umblă-fuguța, iepurici-alerg-pe-aici, vulpița-cumetrița. Da' tu cine ești?

— Eu sunt jupânul-lup-sur-la-trup. Primiți-mă și pe mine!

— Ei, haide, vino și tu!

A intrat și lupul. Acum stau cinci în mănușă. Și uite că s-a ivit pe acolo un mistreț și a întrebat:

— Groh-groh-groh, cine stă aici?

— Noi, șoricel-roade-multicel, broscuța-umblă-fuguța, iepurici-alerg-pe-aici, vulpița-cumetrița și jupânul-lup-sur-la-trup. Da' tu cine ești?

— Eu sunt porcul-mistreț-colț-lunguieț. Primiți-mă și pe mine!

Tii, ce belea: toți ar vrea să intre în mănușă!

— N-ai să poți intra, să știi!

— Las' că intru eu cumva, primiți-mă numai!

— Ei, haide, ce să-i faci, vino și tu!

A intrat și mistrețul. Și uite că acum stau șase în mănușă. Le e atât de strâmt în mănușă, că nici să se miște nu-i chip. S-a auzit apoi un trosnet de ramuri și din desiș s-a arătat un urs. Ursul tot spre mănușă s-a îndreptat:

— Hei, cine stă aici?

— Noi, șoricel-roade-multicel, broscuța-umblă-fuguța, iepurici-alerg-pe-aici, vulpița-cumetrița, jupânul-lup-sur-la-trup și porcul-mistreț-colț-lunguieț. Da' tu cine ești?

— Moor, moor, moor, da' mulți mai sunteți aici! Eu sunt Moș Martin-cel-bătrân. Primiți-mă și pe mine!

— Cum să te primim și pe tine? E destul de strâmt și așa.

— Cum s-o putea!

— Ei, haide și tu, da' mai la margine!

A intrat și ursul și acum sunt șapte în mănușă. E atât de strâmt înăuntru, că mănușa e gata-gata să plesnească.

În vremea asta moșneagul a băgat de seamă că și-a pierdut mănușa și s-a întors s-o caute. Cățelușul alerga înaintea lui. A alergat ce a alergat, până când a găsit mănușa. Zăcea pe jos și parcă se mișca. Atunci cățelușul s-a pornit să latre:

— Hau, hau, hau!

Cei șapte s-au speriat, au ieșit afară din mănușă și au tulit-o în pădure, care încotro. Iar moșneagul s-a apropiat, și-a luat mănușa și a plecat spre casă.

Timp rezervat lecturii și înțelegerii textului: 15 minute

1. Cele două povești seamănă într-o oarecare măsură, dar există și diferențe. Scrie, în cele două coloane, câte trei asemănări și trei deosebiri între întâmplările povestite, după modelul următor:

60 de puncte

Asemănări	**Deosebiri**
Mai multe animale și-au găsit adăpost într-o „căsuță“ foarte mică.	În căsuța din oala răsturnată s-au adăpostit cinci animale, iar în mănușă, șapte.

2. Dacă ar trebui să alegi doar una dintre cele două povești, pe care să o spui, la rândul tău, unui prieten, pentru care ai opta? Explică-ți alegerea, folosind și exemple din tabelul de la pagina anterioară.

30 de puncte

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 35 de minute

60 p. + 30 p. + 10 p. din oficiu = 100 p.

Îți place să citești?

Citește concluziile următorului sondaj, la care au participat elevi de aceeași vârstă cu tine:

- 25% dintre elevi citesc în întregime toate cărțile recomandate la orele de română în timpul unui an școlar (6–7 volume); 20% citesc 2–3 dintre cărțile recomandate la orele de română; 35% citesc o singură carte; 20% nu citesc nicio carte din lista recomandată la școală. 60% dintre elevii care citesc integral cărțile recomandate declară că preferă textele în proză, 10% preferă versurile, iar restul afirmă că nu au preferințe.
- Doar 8% dintre cititori își întocmesc în mod constant fișe de lectură, iar 5% o fac din când în când.
- 30% au propria lor bibliotecă, dar numărul volumelor nu depășește, în general, cifra de 40–50.
- Cei mai mulți dintre cititori (60%) împrumută cărți numai de la biblioteca școlii, 10% au permis la încă o bibliotecă publică, iar 6%, la două.
- 55% dintre elevi citesc și alte cărți decât cele recomandate la școală; dintre aceștia, circa un sfert citesc între 6 și 10 volume pe an, iar circa o treime, până la 6 volume pe an.

Timp rezervat lecturii și înțelegerii textului: 10 minute

1. La ce se referă acest sondaj? Încercuiește litera/literele corespunzătoare răspunsului pe care îl consideri corect. **20 de puncte**

a. la procentul elevilor care citesc cărțile recomandate la orele de română;
b. la procentul elevilor care nu citesc deloc sau citesc foarte puțin;
c. la interesul elevilor pentru lectură;
d. la sursele din care își procură elevii cărți pentru lectură.

2. Având în vedere experiența ta de elev, te-au surprins rezultatele sondajului sau ți s-au părut normale? În răspunsul tău, raportează-te la informațiile pe care le consideri **fie** surprinzătoare, **fie** normale. **70 de puncte**

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 30 de minute

20 p. + 70 p. + 10 p. din oficiu = 100 p.

Anexă

Completează chestionarul:

1. Citesc, dar numai cărţile recomandate în cadrul orelor de română.
- ❑ da
- ❑ indiferent
- ❑ nu

2. Îmi place să citesc şi cărţi aflate pe lista bibliografiei facultative.
- ❑ da
- ❑ indiferent
- ❑ nu

3. Îmi aleg cărţile pe care urmează să le citesc folosind şi recomandările colegilor şi ale părinţilor.
- ❑ da
- ❑ indiferent
- ❑ nu

4. Consider că lectura îmi poate îmbogăţi viaţa.
- ❑ da
- ❑ indiferent
- ❑ nu

5. Înlocuiesc lectura cărţilor cu navigarea pe internet.
- ❑ da
- ❑ indiferent
- ❑ nu

6. Cred că lectura cărţilor şi internetul nu se exclud.
- ❑ da
- ❑ indiferent
- ❑ nu

Compară răspunsurile tale cu ale colegului de bancă, pentru a constata eventuale asemănări sau diferenţe.

Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 10 minute

La şcoală

Testul 1

Calul Bălan

[...] ne pomenim într-una din zile că părintele Ioan vine la şcoală şi ne aduce un scaun nou şi lung, şi după ce-a întrebat pe dascăl care cum ne purtăm, a stat puţin pe gânduri, apoi a pus nume scaunului „Calul Balan“ şi l-a lăsat în şcoală.

În altă zi ne trezim că iar vine părintele la şcoală, cu moş Fotea, cojocarul satului, care ne aduce, dar de şcoală nouă, un drăguţ de biciuşor de curele, împletit frumos, şi părintele îi pune nume „Sfântul Nicolai“, după cum este şi hramul bisericii din Humuleşti... Apoi pofteşte pe moş Fotea că, dacă i-or mai pica ceva curele bune, să mai facă aşa, din când în când, câte unul, şi ceva mai grosuţ, dacă se poate... Bădiţa Vasile a zâmbit atunci, iară noi, şcolarii, am rămas cu ochii holbaţi unii la alţii. Şi a pus părintele pravilă şi a zis că în toată sâmbăta să se procitească băieţii şi fetele, adică să asculte dascălul pe fiecare de tot ce-a învăţat peste săptămână; şi câte greşeli va face să i le însemne cu cărbune pe ceva, iar la urma urmelor, de fiecare greşeală să-i ardă şcolarului câte un sfânt-Nicolai. Atunci copila părintelui, cum era sprinţară şi plină de incuri, a bufnit în râs. Păcatul ei, sărmana!

— Ia, poftim de încalecă pe Balan, jupâneasă! zise părintele, de tot posomorât, să facem pocinog sfântului Nicolai cel din cui.

Şi, cu toată stăruinţa lui moş Fotea şi a lui băditţa Vasile, Smărăndiţa a mâncat papara, şi pe urmă şedea cu mâinile la ochi şi plângea ca o mireasă, de sărea cămeşa de pe dânsa. Noi, când am văzut asta, am rămas înlemniţi. [...]

În lipsa părintelui şi a dascălului intram în ţinterim, ţineam ceaslovul deschis şi, cum erau filele cam unse, trăgeau muştele şi bondarii la ele şi, când clămpăneam ceaslovul, câte zece–douăzeci de suflete prăpădeam deodată;

potop era pe capul muştelor! Într-una din zile, ce-i vine părintelui, ne caută ceasloavele şi, când le vede aşa sângerate cum erau, îşi pune mâinile în cap de necaz. Şi cum află pricina, începe a ne pofti pe fiecare la Balan şi a ne mângâia cu sfântul ierarh Nicolai pentru durerile cuvioaselor muşte şi ale cuvioşilor bondari, care din pricina noastră au pătimit.

Nu trece mult după asta, şi-ntr-o zi, prin luna lui mai, aproape de Moşi, îndeamnă păcatul pe băditţa Vasile tântul, că mai bine nu i-oi zice, să pună pe unul, Nic-a lui Costache, să mă procitească. Nică, băiat mai mare şi înaintat în învăţătură până la genunchiul broaştei, era sfădit cu mine din pricina Smărândiţei popii, căreia, cu toată părerea mea de rău, i-am tras într-o zi o bleandă, pentru că nu-mi da pace să prind muşte... Şi Nică începe să mă asculte; şi mă ascultă el, şi mă ascultă, şi unde nu s-apucă de însemnat la greşeli cu ghiotura: una, două, trei, până la douăzeci şi nouă. „Măi!!! s-a trecut de şagă, zic eu, în gândul meu; încă nu m-a gătit de ascultat, şi câte au să mai fie!" Şi unde n-a început a mi se face negru pe dinaintea ochilor şi a tremura de mânios... Ei, ei! acu-i acu. „Ce-i de făcut, măi Nică?" îmi zic eu în mine. Şi mă uitam pe furiş la uşa mântuirii şi tot scăpăram din picioare, aşteptând cu neastâmpăr să vină un lainic de şcolar de afară, căci era poruncă să nu ieşim câte doi deodată; şi-mi crăpa măseaua-n gură când vedeam că nu mai vine, să mă scutesc de călăria lui Balan şi de blagoslovenia lui Nicolai, făcătorul de vânătăi. Dar adevăratul sfânt Nicolai se vede că a ştiut de ştirea mea,

că numai iaca ce intră afurisitul de băiat în şcoală. Atunci eu, cu voie, fără voie, plec spre uşă, ies repede şi nu mă mai încurc primprejurul şcolii, ci o iau la sănătoasa spre casă. Şi când mă uit înapoi, doi hojmălăi se şi luaseră după mine; şi unde nu încep a fugi de-mi scăpărau picioarele; şi trec pe lângă casa noastră, şi nu intru acasă, ci cotigesc în stânga şi intru în ograda unui megieş al nostru, şi din ogradă în ocol, şi din ocol în grădina cu păpuşoi, care erau chiar atunci prăşiţi de-al doilea, şi băieţii după mine; şi, până să mă ajungă, eu, de frică, cine ştie cum, am izbutit de m-am îngropat în ţărnă la rădăcina unui păpuşoi. Şi Nic-a lui Costache, duşmanul meu, şi cu Toader a Catincăi, alt hojmălău, au trecut pe lângă mine vorbind cu mare ciudă; şi se vede că i-a orbit Dumnezeu de nu m-au putut găbui. Şi de la o vreme, nemaiauzind nicio foşnitură de păpuşoi, nicio scurmătură de găină, am ţâşnit odată cu ţărna-n cap, şi tiva la mama acasă, şi am început a-i spune, cu lacrimi, că nu mă mai duc la şcoală, măcar să ştiu bine că m-or omorî! A doua zi însă a venit părintele pe la noi, s-a înţeles cu tata, m-au luat ei cu binişorul şi m-au dus iar la şcoală.

Ion Creangă, *Amintiri din copilărie*

Timp rezervat lecturii: 20 de minute

Dicţionar

hram, s.n. – patronul unei biserici creştine.
pravilă, s.f. (înv.) – lege, dispoziţie, regulament, hotărâre; regulă.
inc, s.n. (reg.) – poftă de râs, de joc, de zburdălnicii.
ţinterim/ţintirim, s.n. (reg.) – cimitir.
ceaslov, s.n. – carte bisericească cuprinzând anumite rugăciuni şi cântări pentru diferite ceasuri ale zilei şi care servea cândva şi de abecedar.
clămpăni, vb. – a produce un zgomot specific prin lovirea a două obiecte (dure), prin închiderea violentă a unei uşi, a unui capac etc.
tânt, adj, s.m şi f. (pop.)/*tont* – (om) prost, neghiob, nătâng.
bleandă, s.f. (reg.) – lovitură, îmbrânceală, brânci.
lainic, s.m. şi f. (reg.) – om care umblă fără niciun rost; haimana, pierde-vară.
hojmălău/hojmalău, s.m. (reg.) – om voinic, înalt (şi prost).
cotigi, vb. (reg.) – a schimba direcţia, a coti.
megieş, s.m şi f. – (în text) (pop.) vecin.
păpuşoi, s.m. (reg.) – porumb.
găbui, vb. (pop.) – a prinde pe cineva care a fugit, care s-a ascuns; a pune mâna pe cineva; a înhăţa.
tiva, interj. (reg.) – hai! fuga! fugi! şterge-o!

Nică povestește părinților pățania Smărănditei

Imaginează-ți că ești Nică și, întors acasă de la școală, relatezi părinților despre Sfântul Nicolai, calul Balan și pățania Smărăndiței. Povestește întâmplarea, în spațiul dat, integrând și propriile tale aprecieri referitoare la purtarea personajelor: părintele Ioan, bădița Vasile, moș Fotea și Smărăndița.

90 de puncte

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

Timp pentru rezolvarea cerinței: 30 de minute

90 p. + 10 p. din oficiu = 100 p.

Povestea lui Nică

Imaginează-ţi că eşti Nică, elevul bădiţei Vasile. Povesteşte, în 6–10 rânduri, ce crezi că s-ar fi putut întâmpla la şcoală, în zilele următoare, cu tine şi colegii tăi.

Povestirea ta va începe cu următoarele cuvinte: „Noi, când am văzut asta, am rămas înlemniţi. Iar a doua zi, când am venit la şcoală. . .“

40 de puncte

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

Timp pentru rezolvarea cerinţei: 25 de minute

Bădiţa Vasile discută cu părintele Ioan

Scrie, în spaţiul rezervat, o continuare a dialogului între cele două personaje, din care să rezulte o propunere a bădiţei Vasile în legătură cu metoda pe care ar putea să o folosească pentru a-i determina pe elevi să se poarte cuviincios în clasă şi să înveţe, precum şi părerea părintelui Ioan despre această propunere.

50 de puncte

Bădiţa Vasile: Elevii mei sunt copii ca toţi copiii: nici mai ascultători, nici mai neastâmpăraţi decât alţii. De multe ori greşesc, dar nu o fac dinadins. Oare n-am putea găsi şi alte metode prin care să-i putem convinge că disciplina şi ştiinţa de carte le vor fi necesare în viaţă? Mie îmi pare rău să-i văd pedepsiţi astfel.

Părintele Ioan: Eu cred că aceasta-i cea mai bună metodă. Dar dacă ai altă propunere, aş vrea s-o aflu.

Bădiţa Vasile: ....

....

....

....

....

Părintele Ioan: ....

....

....

....

....

Timp pentru rezolvarea cerinţei: 25 de minute

40 p. + 50 p. + 10 p. din oficiu = 100 p.

Testul 3

Elena discută cu Mircea despre pățania Smărândiței

Imaginează-ți că participi la discuția dintre Elena și Mircea. Scrie, în spațiul rezervat, răspunsuri la întrebările lor; oferă, de asemenea, propria soluție, astfel încât elevii școlii din Humulești să devină mai disciplinați și să învețe bine.

Elena: Mi-a părut foarte rău de ce i s-a întâmplat Smărândiței. Tatăl ei n-ar fi trebuit să o facă de râs în fața colegilor. Și, în fond, ce mare lucru a făcut? A bufnit în râs. Și eu mai râd în clasă, dar asta nu mă împiedică să fiu atentă și să am numai note bune.

Mircea: Eu nu cred că părintelui Ioan i-a părut bine că și-a pedepsit propriul copil, dar a vrut să dea un exemplu celorlalți. Ce altceva putea să facă? Din păcate, colegii ei n-au învățat nimic din această întâmplare și au continuat să-și facă de cap.

1. Tu ce i-ai răspunde Elenei la întrebare?

20 de puncte

....

....

....

....

2. Dar lui Mircea? **20 de puncte**

....

....

....

....

....

3. Descrie, în 6–10 rânduri, o metodă prin care crezi că elevii bădiței Vasile ar putea fi determinați să respecte disciplina în clasă și, totodată, să și învețe bine.

50 de puncte

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 50 de minute
20 p. + 20 p. + 50 p. + 10 p. din oficiu = 100 p.

Testul 4

Elena și Mircea discută despre școală

Imaginează-ți că ești Mircea și răspunde la următoarele întrebări pe care ți le-a adresat Elena.

1. Elena: Cum se numește școala în care înveți? Care este adresa? Cunoști și numărul de telefon? Oferă-mi și câteva informații despre împrejurimi: mijloace de transport din zonă, distanța de la cea mai apropiată stație a unui mijloc de transport (autobuz, tramvai, metrou) la școală etc. Mi-ar fi de folos să desenezi și o schemă care să mă ajute să mă orientez, în cazul în care aș vrea să o vizitez.

30 de puncte

Mircea: ....

....

....

....

....

....

....

....

....

2. Elena: Cum arată școala în care înveți? Este mare, are mai multe etaje? Dar curtea cum arată? Există teren sau sală de sport? Descrie-mi-le pe toate. Poţi desena clădirea şcolii, în casetă.

30 de puncte

Mircea: ....

....

....

....

....

....

....

....

....

3. Elena: „Dar clasa ta cum arată? Descrie-mi-o și pe ea!"

30 de puncte

Mircea: ....

....

....

....

....

Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 50 de minute

30 p. + 30 p. + 30 p. + 10 p. din oficiu = 100 p.

Mircea discută cu Elena despre ce înseamnă să fii un „bun" elev

Imaginează-ți că ești Elena și răspunde la următoarele întrebări pe care ți le-a adresat Mircea.

1. Mircea: Eu mă descurc destul de bine la școală. În general, am note bune și foarte bune. Aș vrea să aflu însă și părerea ta despre ce înseamnă să fii un „bun" elev: să înveți foarte bine, să fii disciplinat, să fii politicos, să fii prietenos cu alți colegi? Descrie-mi elevul „ideal", așa cum ți-l imaginezi tu.

20 de puncte

Elena: ....

....

....

....

....

....

....

....

2. Mircea: Aș vrea să aflu ce calitate prețuiești mai mult la o colegă (sau la un coleg): buna-creștere, prietenia, inteligența, solidaritatea? Alege una dintre aceste calități sau propune tu o alta și explică-mi ce te-a determinat să optezi pentru ea. **20 de puncte**

Elena: ....

....

....

....

....

....

....

....

3. Mircea: Probabil că au fost și situații când purtarea unora dintre colegi te-a deranjat. Povestește (fără să oferi nume) o astfel de întâmplare petrecută în clasa ta și explică ce anume nu ți-a plăcut. **20 de puncte**

Elena: ....

....

....

....

....

....

....

4. **Mircea:** Povestește-mi câte ceva și despre tine: de exemplu, ce materii îți plac mai mult (sau mai puțin), cât timp rezervi învățăturii, cum îți petreci timpul liber, cine sunt prietenii tăi. **20 de puncte**

Elena: ....

....

....

....

....

....

....

....

5. **Mircea:** Indică, în ordine descrescătoare, patru domenii de interes în afara vieţii de elev. **10 puncte**

Elena: ....

....

....

....

Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 50 de minute

20 p. + 20 p. + 20 p. + 20 p. + 10 p. + 10 p. din oficiu = 100 p.

Testul 6

Ora de dictare

Citește poezia de mai jos, intitulată *Ora de dictare*, aparținând poetului francez Jacques Prévert, și alege „chipul" care ți-ar putea exprima cel mai bine impresia produsă de această lectură.

- Mi-a plăcut foarte mult: ☺
- Mi-a plăcut: 😐
- A fost așa și-așa: ☹
- Nu mi-a plăcut: ○

Doi și cu doi fac patru,
patru și cu patru fac opt,
opt și cu opt fac șaisprezece...
— Repetați! spune profesorul.
Doi și cu doi fac patru,
patru și cu patru fac opt,
opt și cu opt fac șaisprezece...
Dar iată pe cer
pasărea-liră.
Copilul o vede,
copilul o aude,
copilul o roagă:
— Pasăre, scapă-mă,
pasăre dragă,

joacă-te cu mine!
Atunci pasărea coboară
și copilul și pasărea încep să se joace.
— Repetați! spune profesorul
și copilul se joacă,
pasărea se joacă cu el...
Patru și cu patru fac opt,
opt și cu opt fac șaisprezece.
Dar șaisprezece și cu șaisprezece ce-or fi făcând?
Șaisprezece și cu șaisprezece nu fac nimic
și mai ales n-au niciun chef să facă treizeci și doi
și-o șterg afară cât pot mai curând.
Și copilul se joacă cu pasărea
în pupitru
și toți copiii o aud cântând,
și toți copiii aud muzica,
și opt și cu opt o șterg afară binișor,
patru și cu patru, doi și cu doi
o șterg frumos la rândul lor,
și unu și cu unu nu mai fac nici unu, nici doi,
ci fug și nu se mai uită înapoi.
Și pasărea-liră cântă,
și copilul cântă,
și profesorul strigă:
— Termină, termină! Nu trăncăni degeaba!

Dar toți ceilalți copii ascultă muzica
pe când pereții clasei se prăbușesc încet,
și geamurile redevin nisip,
cerneala redevine apă,
și creta, stâncă lângă mare,
băncile se prefac în copaci,
iar penițele, în păsări călătoare.

Copiază în casetă „chipul" pe care l-ai ales și scrie un text de 10–15 rânduri despre poezie, în care să-ți justifici aprecierea. **90 de puncte**

....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....

Timp rezervat lecturii: 10 minute
Timp pentru rezolvarea cerinței: 25 de minute
90 p. + 10 p. din oficiu = 100 p.

Anexă

Desenează pasărea-liră, aşa cum ţi-o imaginezi în urma lecturii poeziei lui Jacques Prévert.

Timp pentru rezolvarea cerinţei: 15 minute

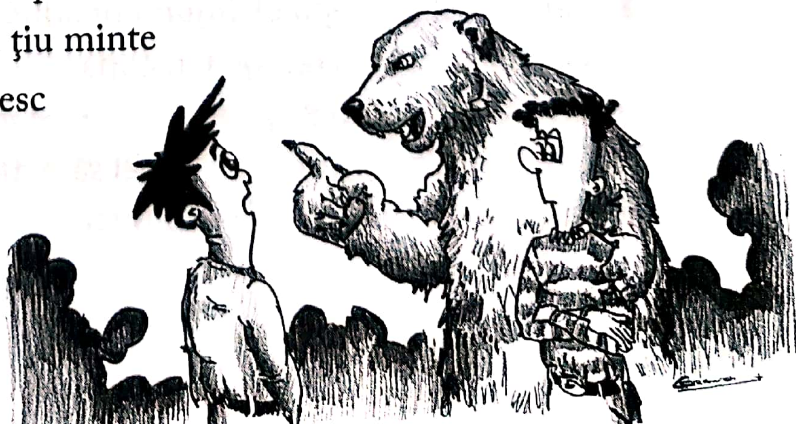
Prietenii mei

Testul 1

Povestea vorbei (I)

Doi prieteni împreună pe un drum călătorind,
Un urs le ieși 'nainte, cu groază spre ei venind.
Unul dintr-înșii de frică, văzând ursul furios,
Se sui și se ascunse, sus într-un copac stufos.
Cel'lalt într-acest pericol singur dacă s-a văzut,
S-a-ntins la pământ îndată şi în mort s-a prefăcut.
Ursul dar, totdeodată asupra lui cum sosi,
Pe la nas, pe la ureche, se plecă a-l mirosi;
Iar el îşi ţinu suflarea să nu simtă că e viu,
Că ursul mort nu mănâncă, după cum zic cei ce ştiu.
Şi aşa de mort gândindu-l, cum sta nesuflând lungit,
Nicidecum neatingându-l, l-a lăsat şi a fugit.
Iar prietenul său, care sta în copacul stufos,
După ce se duse ursul, l-a-ntrebat dându-se jos:
— Ia spune-mi, măi frăţioare, ursul ce lucru-ţi şopti,
Când se puse la urechea-ţi? (Şi-ncepu a hohoti.)
— Mi-a poruncit, el răspunse, să ţiu minte
să păzesc
Şi cu-n prieten ca tine să nu mai
călătoresc.

Anton Pann, *Povestea vorbei*

Trei colegi de clasă, Alexandru, Eleonora și Anca, au citit împreună povestirea lui Anton Pann, dar nu s-au înțeles asupra semnificației sale.

Alexandru: Eu nu cred că întâmplarea povestită de Anton Pann are vreo semnificație deosebită. De fapt, ce s-a întâmplat? Călătorii s-au speriat de un urs, iar unul dintre ei, mai iute de picior, și-a găsit scăpare. Ce putea să facă în acea situație? Chiar dacă ar fi rămas alături de tovarășul său, tot nu putea înfrunta animalul sălbatic. Ba, poate, l-ar fi înfuriat și mai tare. Sigur că, lăsându-l singur, a putut să pară laș, dar oare atunci când ai înainte un adversar cu mult mai puternic decât tine și nu-l înfrunți înseamnă că ești fricos? Și apoi, ce l-a împiedicat pe celălalt să fugă și el din fața primejdiei? Dacă aș fi fost eu în acea situație, nu cred că m-aș fi purtat altfel.

Eleonora: Nu sunt de acord cu tine. Anton Pann a vrut să arate că un prieten adevărat tocmai la nevoie se cunoaște. Altfel, cum să te numești prietenul cuiva, dacă-l părăsești la necaz? Este adevărat că pericolul a fost mare, dar știm bine că „unde-s doi, puterea crește". Poate n-ai citit cu atenție, dar în final, după ce primejdia trecuse, lașul a mai și râs de cel pe care-l părăsise. Mi-a plăcut că acesta i-a răspuns pe același ton, ironizându-l. Dacă într-adevăr gândești așa, n-aș vrea să te am alături într-o excursie, iar tu să te porți precum personajul din poveste.

Anca: Părerea mea este că greșeala îi aparține povestitorului. Exemplul ales de el este nepotrivit. Dacă unul dintre ei s-ar fi lovit sau dacă s-ar fi îmbolnăvit, iar celălalt l-ar fi părăsit, atunci pe drept cuvânt nu s-ar fi putut numi prieten. Dar întâmplarea povestită mi se pare puțin probabil să se poată petrece în realitate. Cât privește soluția de salvare aleasă de povestitor pentru personajul său, oricine știe că ursul se urcă ușor în copac, așa că, iată încă o greșeală. Tocmai de aceea, nu cred că se poate discuta despre prietenie sau despre curaj și frică pornind de la un exemplu atât de nepotrivit.

Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului pe care îl consideri corect la fiecare dintre cele trei întrebări care urmează.

1. Care a fost principalul argument adus de Alexandru în favoarea purtării călătorului care s-a refugiat în copac?

a. A fost mai iute de picior.
b. Nu putea înfrunta un animal sălbatic atât de puternic.
c. Risca să înfurie și mai tare ursul.
d. S-a speriat.

10 puncte

2. Ce argumente aduce Eleonora atunci când îl contrazice pe Alexandru, care încercase să justifice purtarea celui laş?

a. În final, laşul a râs de cel pe care-l părăsise.

b. N-ar vrea să-l aibă pe Alexandru alături, într-o excursie.

c. Pericolul în care s-au aflat cei doi prieteni a fost mare.

d. Unde-s doi, puterea creşte.

10 puncte

3. Care este principala obiecţie a Ancăi faţă de întâmplarea povestită de Anton Pann?

a. Că ideea călătorului de a se refugia în copac a fost greșită.

b. Că întâmplarea povestită nu s-ar fi putut petrece niciodată în realitate.

c. Că, nefiind vorba de accidentarea sau de boala unuia dintre ei, nu le-a pus cu adevărat prietenia la încercare.

d. Că povestitorul a ales un exemplu nepotrivit pentru a-și susține părerea.

10 puncte

4. Scrie o compunere, de 5–7 rânduri, în care să prezinți propria ta părere despre semnificaţia întâmplării povestite de Anton Pann.

60 de puncte

....

....

....

....

....

....

....

Timp rezervat lecturii şi înţelegerii textelor: 35 de minute
Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 15 minute
10 p. + 10 p. + 10 p. + 60 p . + 10 p. din oficiu = 100 p.

Testul 2

Povestea vorbei (II)

Tu ce părere ai despre întâmplarea povestită? Scrie o compunere, de 8–10 rânduri, în care să-ți exprimi acordul sau dezacordul cu opinia lui Alexandru, a Eleonorei sau a Ancăi. Integrează în compunere, alături de părerea ta, **și** argumente ale celui pe care îl contrazici sau ale celui pe care îl aprobi.

40 de puncte

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

Povestea vorbei (III)

Imaginează-ţi un alt final posibil al aventurii prin care au trecut cei doi prieteni şi povesteşte-l, într-un text de 8–10 rânduri.

50 de puncte

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 50 de minute
40 p. + 50 p. + 10 p. din oficiu = 100 p.

Testul 3

Horoscopul

VĂRSĂTOR 20.01–18.02	PEŞTI 19.02–20.03	BERBEC 21.03–20.04
Fire rece. Imprevizibil şi imaginativ. E activ. Are multe idei bune pe care vrea să le pună în practică. Apreciază noul, iar progresul înseamnă totul pentru el.	Înţelegător, prietenos, modest, sensibil, dispus să se sacrifice pentru alţii. Îşi îndeplineşte obligaţiile conştiincios, dar îi lasă cu plăcere pe alţii să comande.	Încăpăţânat, îndărătnic. Acţionează rapid, pentru că vrea totul cât mai repede. Deseori e furios şi certăreţ. Nu se lasă dominat de sentimente.
TAUR 21.04–21.05	**GEMENI 22.05–21.06**	**RAC 22.06–22.07**
Iubeşte ordinea. E încăpăţânat, inflexibil. Acţiunile îi sunt conduse de dorinţa de a poseda, chiar dacă e vorba despre ceva ce nu-i aparţine.	Comunicativ, hotărât, activ, uşor adaptabil. Adeseori se orientează după cum bate vântul. Îşi schimbă purtarea în funcţie de starea de spirit. Nu poţi pune prea mult preț pe cuvântul lui.	Precaut, sensibil, dornic de linişte. Îi plac laudele. Recunoaşte necesitatea disciplinei, chiar dacă îi vine greu să se lase îngrădit. Vrea să aibă mereu ultimul cuvânt.

LEU 23.07–22.08	FECIOARĂ 23.08–21.09	BALANŢĂ 22.09–22.10
Încrezător în propriile forţe, mândru; îi place să atragă atenţia asupra sa şi să-i fie recunoscute meritele. Vrea să fie mereu „vioara întâi". Între cei apropiați, tinde să adopte rolul de stăpân.	Modest, cu un simţ pronunţat al datoriei, atent la detalii. Iubeşte frumosul şi studiul. E răbdător şi perseverent, dar indecizia îl poate face să rateze şansele. Uneori e zgârcit sau cu toane.	Sociabil, politicos. E adaptabil, are bun-gust şi simţ artistic. Iubeşte culorile, muzica şi iese în evidenţă prin înfăţişarea plăcută.
SCORPION 23.10–21.11	SĂGETĂTOR 22.11–20.12	CAPRICORN 21.12–19.01
Perseverent, hotărât și mândru. Acționează impulsiv, iar apoi regretă. Atitudinea faţă de ceilalţi e deseori marcată de neîncredere.	Îi place aventura. E amabil, deschis, optimist. Iubeşte adevărul. Mândria exagerată îl face să se simtă deseori jignit de cei din jur.	E sârguincios și perseverent, dar obține greu încrederea celorlalți. Se concentrează asupra esențialului, fără să-i pese prea mult de ceilalți.

Alege una dintre zodiile horoscopului.

a. Scrie un text de15–20 de rânduri, în care să realizezi portretul unui coleg sau al unui prieten de aceeași vârstă cu tine și care să aibă trăsături asemănătoare cu acelea ale nativului din zodia aleasă.

80 de puncte

b. Găseşte şi un titlu adecvat. **10 puncte**

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

Timp rezervat lecturii și înțelegerii horoscopului: 15 minute
Timp pentru rezolvarea cerințelor: 35 de minute
80 p. + 10 p. + 10 p. din oficiu = 100 p.

Testul 4

Cel mai bun prieten al meu (I)

Alege un personaj dintr-o carte citită de tine, pe care ai vrea să-l ai prieten, și explică, într-o compunere de 6–8 rânduri, de ce l-ai ales. Poate fi un personaj care să trăiască în ziua de azi sau să fi trăit demult, poate să fie sau să nu fie de aceeași vârstă cu tine etc.

30 de puncte

....

....

....

....

....

....

....

....

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 20 de minute

Cel mai bun prieten al meu (II)

Un bun prieten poate fi şi o fiinţă necuvântătoare. Imaginează şi descrie, în câte un text de 50–60 de cuvinte, portretele a doi dintre aceşti posibili „prieteni" ai tăi.

a. ....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

30 de puncte

b. ....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

30 de puncte

Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 30 de minute

30 p. + 30 p. + 30 p. + 10 p. din oficiu = 100 p.

Plante şi animale

Testul 1

Lectura textului literar (Naraţiunea)

Cum venise pe lume, nici el nu-şi dădea seama. S-a trezit ca dintr-un somn şi parcă era de când pământul. Nu simţise nici durere, nici bucurie. Şi mult îşi muncise gândul: cum răsărise, şi-al cui era? Mic cât un fir de linte, mişca picioruşele fragede şi ocolea, pe de margini, frunzişoara care-l adăpostise. Într-o zi încercă o pornire lăuntrică: ieşi de sub umbra răcoroasă şi dădu buzna afară, în ploaia de lumină. Atunci rămase pe loc, orbit de atâta strălucire. Încetul cu încetul îi veni inima la loc şi îndrăzni: deschise ochişorii mai mult, mai tare, mai mari, îi deschise în sfârşit bine-bine şi privi în sus. Se făcuse parcă mai mititel decât fusese. Cu câtă strălucire, ce adânc şi albastru se dezvelea cerul! Şi ce minune! Cu ochişorii lui mărunţi, cât nişte fire de colb, îl cuprindea întreg. Şi ce întunecime, câtă umezeală sub frunzişoara lui. Ce căutase dânsul acolo? Iar din mijlocul tăriei albastre, un bulgăre de aur aprins arunca văpăi.

Tresări. Era el altul? Picioruşele nu mai erau ale lui de scânteiau aşa? Şi mai era îmbrăcat în aur! Căci şi trupuşorul lui, pe care şi-l vedea pentru întâia oară, scânteia. Nu cumva era o fărâmiţă căzută acolo, de sus, o fărâmiţă de lumină închegată, rătăcită pe pământ? Şi, ca o adeverire, pe ţărâna neagră trupul arunca o lumină dulce. Ce se mai întreba! Fără îndoială, de acolo căzuse,

acolo trebuia să se întoarcă. Dar ce depărtare! Şi cum să ajungă? Privi în sus; şi atunci, deasupra căpuşorului, zări lujerul unui crin ce se ridica aşa de înalt, că parcă floarea din vârf îşi deschidea paharul chiar dedesubtul bulgărului de aur, să-i culeagă razele.

În mintea lui îşi înjghebă planul. Să se suie pe lujer în sus, să meargă, să meargă şi să meargă până în vârf; şi de acolo, la bulgărul de aur, din care credea că se desfăcuse: o săritură – sau o vedea el ce-o face.

Atunci se mişcă din nou şi, după ce trecu peste un grăunte de piatră cât un munte şi scoborî dincolo, se trezi la rădăcina crinului. Se odihni o clipă, apoi la drum, băiete! Mai întâi se rostogoli de pe tulpina lucie de câteva ori în ţărână. Văzând asta, se ridică pe picioruşele de dinapoi şi, fără să ştie pentru ce, cu cele dinainte îşi făcu, moşneneşte, cruce. Pe urmă încercă din nou şi văzu că poate. Luciu i se păruse lujerul crinului, şi când colo avea atâtea adâncituri, atâtea ridicături: văi, dealuri. Dar ce mireasmă se revărsa de sus!...

Şi-a mers voinicul, a mers. Mult să fi mers. Se uită în jos şi-l prinse ameţeala. Privi în sus şi se cutremură. Ce, nu făcuse nici un sfert din sfertul drumului! Puterile îi cam slăbiseră, dar nu se lăsa. Încă vreo câţiva paşi, şi ici, deasupra, parcă se întruchipa o frunzişoară lătăreaţă, ca o prispă. Acolo o să se odihnească. Şi iar purcese la drum; şi umblă, şi umblă, băiete; de-abia ajunse. Iar când a poposit, ud de sudoare, că părea o picătură de rouă, bulgărele de aur scăpătase de amiază. Şi voinicul privi iar în sus. Privea în sus şi nu-şi credea ochilor: zile, săptămâni, luni avea de umblat. Şi cât era de hotărât şi de vânjos drumeţul, nu-şi putu opri un oftat: Uf! că mult mai am de suit, Doamne!

Emil Gârleanu, *Gândăcelul*

Timp rezervat lecturii şi înţelegerii textului: 20 de minute

1. Formulează ideea principală a fiecăruia dintre cele cinci paragrafe ale textului.

50 de puncte

a. ....

....

b. ....

....

c. ....

....

d. ....

....

e. ....

....

2. Încercuieşte figura de stil folosită în text, prin care gândăcelului i se atribuie însuşiri umane. Transcrie apoi, în spaţiul punctat, o secvenţă din text potrivită pentru exemplificarea acestei figuri de stil.

a. comparaţia
b. enumeraţia
c. repetiţia
d. personificarea
e. epitetul

10 puncte

....

....

3. Scrie un sinonim pentru secvenţa subliniată în enunţul: „Iar din mijlocul tăriei albastre, *un bulgăre de aur aprins* arunca văpăi."

10 puncte

....

....

4. Prezintă, într-un paragraf de 6–10 rânduri, ce ai înţeles din acest text.

20 de puncte

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 30 de minute

50 p. + 10 p. + 10 p. + 20 p. + 10 p. din oficiu = 100 p.

Testul 2

Trăsăturile „personajului" şi scrierea unei naraţiuni

1. Subliniază, în perechile de mai jos, trăsătura care crezi că i se potriveşte gândăcelului.

a. neştiutor/ştiutor
b. mic/mare
c. bucuros să descopere lumea din jur/nefericit că a venit pe lume
d. curajos/neajutorat
e. curios/nepăsător

20 de puncte

2. Scrie o naraţiune, de 15–20 de rânduri, în care să integrezi următoarele cuvinte: *picioare, piatră, munte, drum, a se odihni*. Ai în vedere ca povestea ta să cuprindă: situaţia iniţială, desfăşurarea acţiunii şi situaţia finală.

70 de puncte

....

....

....

....

....

....

Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 50 de minute

20 p. + 70 p. + 10 p. din oficiu = 100 p.

Testul 3

Lectura unui text ştiinţific (Plantele „aragaz")

În fâneţele umede din partea centrală şi nordică a ţării, creşte uneori o plantă ciudată pe care, în anumite condiţii, putem s-o aprindem, fără ca planta să sufere, realizând astfel un număr de scamatorie demn de cei mai vestiţi prestidigitatori.

Planta este uşor de identificat după tulpina sa înaltă, acoperită cu punctişoare negre, şi după spicul cu flori mari, trandafirii, cu vinişoare întunecate. Asemănarea frunzelor ei cu cele ale frasinului i-a îndemnat pe oameni s-o numească frăsinel.

Prezenţa plantei este trădată de departe de un miros pătrunzător. Strivită între degete, frunza sau tulpina frăsinelului lasă o substanţă aromatică şi iritantă, excelent mijloc de apărare împotriva animalelor erbivore.

Dacă aerul este uscat şi liniştit, dacă ne aflăm către amiază, când văpaia soarelui pârjoleşte, sau după o mai îndelungată perioadă de secetă, putem face o încercare uluitoare. Apropiind de tufa de frăsinel un chibrit aprins, vom zări cum dintr-odată în jurul acesteia se ţese un nimb pâlpâitor. Noaptea, am avea imaginea unei torţe înconjurate de o flăcăruie străvezie şi suavă, ca un cearcăn în jurul lunii. Aureola durează câteva clipe, timp suficient pentru a aprinde la ea o bucată de hârtie sau o ţigară, ţinute la îndemână. Şi apoi, tot aşa de brusc, se stinge, fără ca planta să fi suferit de pe urma cercului de pară ce a înlănţuit-o.

Nu-i nicio scamatorie la mijloc. Acele puncte negre împrăştiate pe toată tulpina fabrică un ulei eteric. Când aerul este foarte uscat şi când razele solare ard cu putere, volatilizarea este mai puternică. Lipsa de vânt face ca vaporii

uleiului, mult mai grei ca cei de benzină, să se strângă în jurul plantei. Ei iau foc la prima atingere cu o flacără, dar nu vatămă ţesuturile, deoarece uleiul cu care sunt îmbibate părţile plantei le izolează de nimbul de foc.

Tudor Opriş, *Din tainele lumii vii*

Dicţionar

ulei (s.n.) *eteric* – substanţă uleioasă, volatilă, cu miros puternic, care se extrage din florile, fructele sau frunzele plantelor parfumate şi care se foloseşte în industria parfumurilor şi în cea alimentară.
volatilizare, s.f. – evaporare rapidă.

Timp rezervat lecturii şi înţelegerii textului: 10 minute

1. Realizează, în spaţiul liber de mai jos, o schemă cu titlul *Alcătuirea frăsinelului*, integrând informaţiile din al doilea paragraf al textului. Gândeşte-te că iei notiţe. **20 de puncte**

2. Precizează, pe baza informaţiilor din text, de ce *frăsinelul* poate fi considerat o plantă „aragaz".
10 puncte

....

....

....

3. În text apar, în acelaşi paragraf în care este prezent substantivul *nimb*, două sinonime ale acestuia. Identifică-le şi notează-le mai jos.

10 puncte

....

4. Precizează în al câtelea paragraf al textului este explicat procesul care produce *nimbul pâlpâitor*.

10 puncte

....

5. Descrie, într-un text de 8–10 rânduri, o plantă deosebită pe care o cunoşti. Vei avea în vedere prezentarea elementelor din care este compusă planta aleasă de tine, descrierea acestor elemente (dimensiuni, culori etc.). De asemenea, trebuie să te exprimi clar şi coerent, fără greşeli de punctuaţie sau de ortografie.

40 de puncte

....

....

....

....

....

....

....

....

....

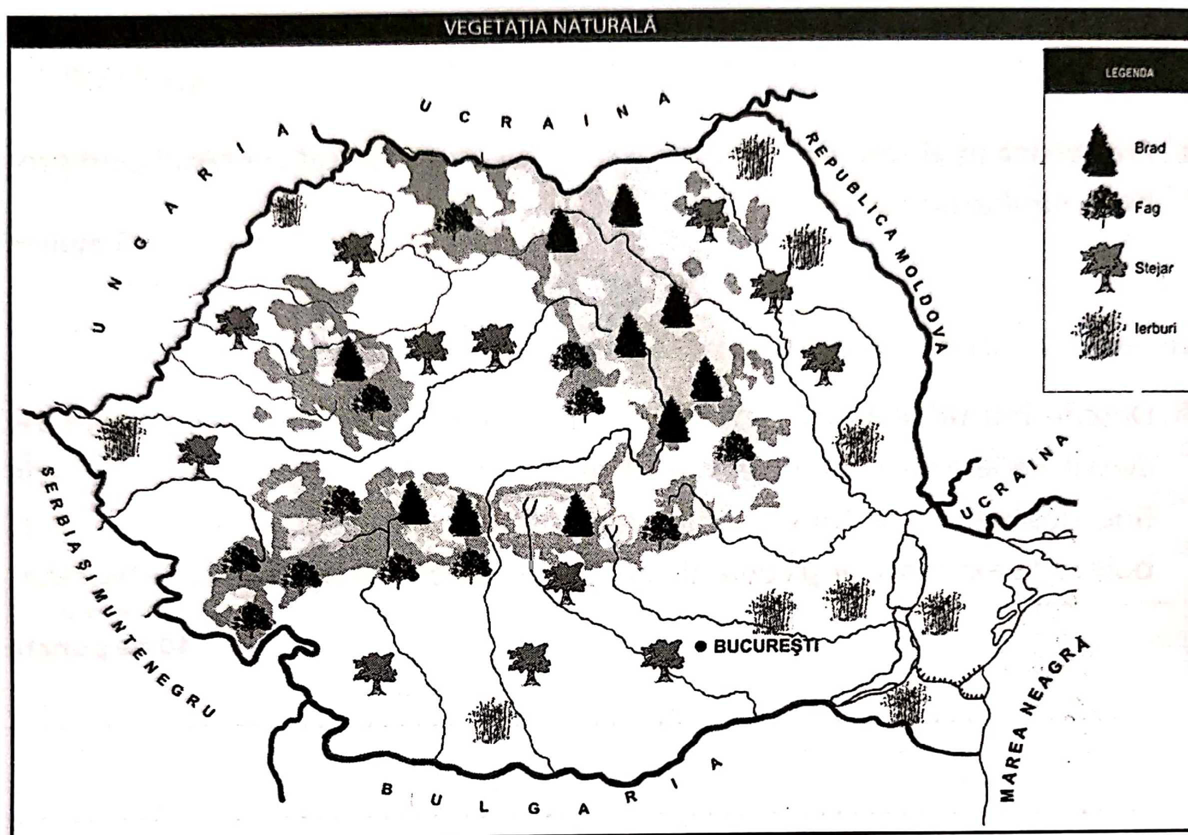
....

Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 30 de minute

20 p. + 10 p. + 10 p. + 10 p. + 40 p. + 10 p. din oficiu = 100 p.

Lectura unei hărţi (Rezervaţiile naturale din România)

Priveşte harta de mai jos şi răspunde la următoarele întrebări:

1. Ce tip de vegetaţie predomină în arcul Carpatic? Încercuieşte răspunsul corect.

a. brad
b. fag
c. stejar
d. ierburi

10 puncte

2. Notează tipul de vegetaţie din zona Dobrogei.

10 puncte

....

....

3. Precizează tipurile de vegetaţie din partea de N-V a ţării, aproape de graniţa cu Ungaria.

20 de puncte

....

....

4. Indică tipul de vegetaţie care creşte în zona în care locuieşti.

10 puncte

....

5. Formulează un argument pentru care tipul de vegetaţie numit la exerciţiul 4 apare în această zonă.

40 de puncte

....

....

....

....

Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 10 minute

10 p. + 10 p. + 20 p. + 10 p. + 40 p. + 10 p. din oficiu = 100 p.

Testul 4

Lectura textelor de pe internet
(Charlie caută familie)

Cica m-au botezat Charlie, pentru ca le amintesc de Charlie Chaplin.

Ma rog... eu sunt doar un motanel in varsta de 4 luni, gri-albastrui, cu ochi verzi si tandreturi si zambete de impartit.

M-au gasit intr-o noapte, acum cateva zile, racit si ghemuit pe un pres murdar, s-au induiosat, m-au luat la ei acasa si daca va vine sa credeti m-au spalat cu L'Oreal Elseve (Iulia zice ca doar atata avea in casa si na, cica a fost o situatie de urgenta, ca eram murdar rau). Vali ii zice Iuliei ca „uite, vezi si ziceai ca nu iti plac piscile, tu doar cu cainii tai", iar Iulia zambeste. Desi cred ca Vali ma place mai mult, chiar l-am auzit o dată zicandu-mi „ghemotoc de suflet".

Pe scurt, cica sunt foarte frumos, blana mea are o culoare nenaturala, gri-albastrui, am piept si labutze albe imaculate (Elseve, am mai zis o data), am invatat sa fac la laditza din prima, nu fac mizerie, ba dimpotriva, sunt curat si ordonat. In rest, cred ca sunt ca orice copil: mananc, ma joc mult, dorm si cand am chef ma uit la filme cu Iulia si Vali (desi recunosc ca ma prinde „Dansez pentru tine" de fiecare data).

Ei zic ca nu pot sa ma mai tina din cauza de multe alte animale prezente in gospodarie. Aşa ca ma relochez! Si as vrea din suflet sa fie pentru ultima oara. Caut deci camin cu perne, oameni buni si zambitori, calorifere si dragoste! De fapt... CAUT FAMILIE! Eu raspund pe numarul Iuliei, la 0722 xx xx xx, sau pe mail, la . . . .

Iar daca din diverse motive pe care, desi mic fiind, le inteleg, nu imi puteti voi oferi un camin, dati mesajul asta mai departe! Am auzit io ca poti sa te indragostesti pe internet!

Multumesc!
Charlie

Timp rezervat lecturii şi înţelegerii textului: 10 minute

Să-l cunoaştem pe Charlie

1. Cine este Charlie?

....

10 puncte

2. Explică, într-o propoziţie, cine este autorul acestei scrisori.

....

10 puncte

3. În ce scop a fost scris acest mesaj? Răspunde printr-o propoziţie sau o frază.

....

....

10 puncte

4. Cine sunt stăpânii lui Charlie?

....

....

20 de puncte

5. Notează câte o trăsătură a stăpânilor lui Charlie, pornind de la informaţiile din text.

....

20 de puncte

6. Explică de ce nu pot stăpânii să-l păstreze pe Charlie. **10 puncte**

....

....

7. Scrie un sinonim pentru verbul din secvenţa: „Asa ca ma relochez!".

....

20 de puncte

Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 20 de minute
10 p. + 10 p. + 10 p. + 20 p. + 20 p. + 10 p. + 10 p. + 10 p. din oficiu = 100 p.

Trăsăturile lui Charlie. Redactarea unui răspuns

1. Notează două trăsături fizice ale lui Charlie, care, iată, s-a lăsat fotografiat pentru tine. **20 de puncte**

....

....

2. Transcrie din text trei aspecte care ţi-l fac simpatic pe Charlie.

30 de puncte

....

....

....

3. Scrie, în 10–15 rânduri, un răspuns la mesajul lui Charlie care să conţină cel puţin următoarele elemente:

- părerea ta despre Charlie;
- două motive pentru care poţi sau nu poţi să-l iei acasă la tine.

Ar fi potrivit să foloseşti un stil familiar, glumeţ, asemănător celui din mesajul lui Charlie şi, important, să te exprimi clar şi coerent, fără greşeli de punctuaţie sau de ortografie.

40 de puncte

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 20 de minute

20 p. + 30 p. + 40 p. + 10 p. din oficiu = 100 p.

Testul 5

Filmul
(Desene animate)

Filmul de desene animate *În căutarea lui Nemo* propune o poveste amuzantă şi plină de peripeţii în care Marlin îşi caută cu disperare fiul, pe Nemo, pierdut în Marea Barieră de Corali.

Marlin şi Coral tocmai s-au mutat într-o casă nouă, într-o anemonă din recif. Sunt amândoi peşti-clovn. Cei 400 de pui din icre aşteaptă cuminţei să le vină vremea să se nască. Totul e bine şi frumos până în clipa în care apare din abis o baracudă. Marlin e lovit şi rămâne ascuns, înţepenit de frică. Când îşi revine, înţelege că toţi puii lor şi Coral au fost mâncaţi. Îndurerat, tatăl găseşte ultima dintre icre, pe care jură că o va proteja cu orice preţ.

Timpul trece. Micul Nemo, fiul lui Marlin, e gata să meargă la şcoală. Toţi piticii, peştişori din toate speciile, se aşază bucuroşi pe spatele bunului profesor. Ca să-şi dovedească curajul, Nemo se avântă în larg, către o barcă de pescuit, şi e luat captiv de un scafandru. Tatăl, în ciuda fricii de largul oceanului şi a pericolelor din el, porneşte pe dată să-l caute. Pe drum o întâlneşte pe năuca Dory, cu care va trece prin cele mai incredibile aventuri.

Toate vieţuitoarele adâncului cunosc povestea lui Marlin şi curajul cu care îşi caută fiul. Între timp, Nemo a ajuns în acvariul unui dentist din Portul Sydney. Ajutat de un alt peşte oceanic, Nemo reuşeşte să evadeze. Tatăl învaţă să-şi lase fiul regăsit să acţioneze singur, iar Nemo, înţelepţit după această călătorie, înţelege ce importantă e prietenia.

Filmul este făcut pentru un public cu vârste de la 2 ani la 120, iar detaliile vieţii marine, cu bune şi rele, sunt atât de încântătoare, încât vă veţi trezi râzând

în hohote mai tot timpul. Până acum este considerat cel mai bun film Disney, cel puţin în ceea ce priveşte încasările.

Timp rezervat lecturii şi înţelegerii textului: 10 minute

1. Numerotează enunţurile de mai jos, pentru a stabili ordinea cronologică a întâmplărilor din film. **50 de puncte**

- ☐ Marlin porneşte în căutarea lui Nemo.
- ☐ Nemo şi Marlin se regăsesc.
- ☐ O baracudă distruge casa lui Marlin şi Coral şi înghite icrele.
- ☐ Nemo este în acvariul unui dentist.
- ☐ În prima zi de şcoală, Nemo se avântă spre larg, către o barcă de pescuit, şi e prins de un scafandru.

2. Citeşte două comentarii postate pe site-ul *cinemagia.ro* referitoare la acest film: **40 de puncte**

Eugen: Este de departe cel mai tare film de animaţie făcut. Îmi place universul foarte colorat şi animat şi totodată precis pe care l-au creat. Dory este cel mai uman personaj din filmele de animaţie (la strânsă bătaie cu Donkey din *Shrek*), ba chiar dă clasă unor actori umani care interpretează personaje din filme. Gândiţi-vă: Marlin era doar un peştişor, iar misiunea în care porneşte îl depăşeşte clar. Totuşi nu se dă bătut... O poveste care arată că poţi obţine absolut orice dacă îţi doreşti cu adevărat.

Mihnea: Un desen de nota 10. Tot ce ţine de aceste film animat este pur şi simplu minunat. L-am revăzut de 3–4 ori. Ori de câte ori am ocazia, mă mai uit la el. Este fenomenal. Nu îl pierdeţi.

Unele dintre afirmaţiile celor doi spectatori reprezintă opinii personale, aşadar exprimă punctele de vedere, credinţele şi valorile acestora. Altele sunt fapte, deci se pot proba obiectiv, în sensul că s-au petrecut în realitate. Citeşte următoarele enunţuri, extrase din cele două comentarii. Încercuieşte litera **F**, dacă afirmaţiile respective reprezintă **fapte**, şi litera **O**, dacă afirmaţiile respective reprezintă **opinii**.

F – O Este de departe cel mai tare film de animaţie făcut.

F – O Un desen animat de nota 10.

F – O Dory este cel mai uman personaj din filmele de animaţie.

F – O L-am revăzut de 3–4 ori.

Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 20 de minute

50 p. + 40 p. + 10 p. din oficiu = 100 p.

Anexă

Desenează-l pe Nemo, așa cum ţi-l imaginezi în urma lecturii textului de mai sus sau cum ţi-l aminteşti din film.

Timp pentru rezolvarea cerinţei: 20 de minute

Joc, joacă, jucării

Testul 1

Nică

Nu știu alții cum sunt, dar eu, când mă gândesc la locul nașterii mele, la Humulești, la stâlpul hornului unde lega mama o șfară cu motocei la capăt, de crăpau mâțele jucându-se cu ei, la prichiciul vetrei cel humuit, de care mă țineam când începusem a merge copăcel, la cuptorul pe care mă ascundeam, când ne jucam noi, băieții, de-a mijoarca, și la alte jocuri și jucării pline de hazul și farmecul copilăresc, parcă-mi saltă și acum inima de bucurie! Și, Doamne, frumos era pe atunci, căci și părinții, și frații și surorile îmi erau sănătoși, și casa ne era îndestulată, și copiii și copilele megieșilor erau de-a pururea în petrecere cu noi, și toate îmi mergeau după plac, fără leac de supărare, de parcă era toată lumea a mea!

Și eu eram vesel ca vremea cea bună și sturlubatic și copilăros ca vântul în tulburarea sa.

Și mama, care era vestită pentru năzdrăvăniile sale, îmi zicea cu zâmbet uneori, când începea a se ivi soarele dintre nori după o ploaie îndelungată: „Ieși, copile cu părul bălan, afară și râde la soare, doar s-a îndrepta vremea". Și vremea se îndrepta după râsul meu...

Știa, vezi bine, soarele cu cine are de-a face, căci eram feciorul mamei, care și ea cu adevărat că știa a face multe și mari minunății: alunga nourii cei negri de pe deasupra satului nostru și abătea grindina în alte părți, înfingând toporul în pământ, afară, dinaintea ușii; închega apa numai cu două picioare de vacă, de se încrucea lumea de mirare; bătea pământul, sau peretele, sau vrun lemn, de care mă păleam la cap, la mână sau la picior, zicând: „Na, na!", și îndată-mi trecea durerea...

Ion Creangă, *Amintiri din copilărie*

Mădălina, Bogdan și Ilinca discută despre un proiect comun pe care trebuie să-l realizeze pentru ora de română și care are ca temă *Jocurile copilăriei*. Între alte cărți pe care au hotărât să le citească pentru a culege informații, au ales și *Amintiri din copilărie* de Ion Creangă.

Ilinca: Am început să-l citesc pe Creangă, dar nu sunt prea încântată de ceea ce am aflat până acum despre joacă, deși am trecut de jumătatea cărții. Nică este un copil simpatic, dar jocurile lui și ale prietenilor săi sunt din alte timpuri. Nu-mi produc nicio impresie. Dacă ar fi trebuit să mă joc alături de el, m-aș fi plictisit foarte tare. În plus, am întâlnit multe cuvinte pe care nu le cunoșteam și a trebuit să le caut în dicționar. Asta a făcut lectura cam plicticoasă. Nu știu dacă voi reuși s-o duc până la capăt.

Mădălina: Eu am citit întreaga carte și mi-a plăcut. Știam că este vorba despre viața unui copil care a trăit acum mulți ani și mă așteptam să descopăr multe diferențe față de viața de azi. Dar ca și mine, și Nică era fericit când se juca de-a mijoarca (v-ați ascunselea) sau când își privea mama cum făcea atâtea și atâtea minunății.

Bogdan: Am avut și eu probleme să înțeleg unele cuvinte, dar copilăria lui Nică nu mi s-a părut că a fost așa diferită de a mea. Sigur că jocurile lui erau altele, dar și el se bucura ca și noi, și el era fericit ca și noi când se afla alături de părinți, de frați și de surori. Asta mi l-a făcut chiar simpatic. Mi-ar fi plăcut să mă joc alături de el cu mâțele sau de-a mijoarca.

Timp rezervat lecturii și înțelegerii textelor: 20 de minute

Ție ce impresie ți-au făcut cele povestite în fragmentul citat? Dar afirmațiile celor trei colegi cum ți s-au părut? Scrie o compunere în care să-ți exprimi acordul sau dezacordul cu părerea Ilincăi, a Mădălinei sau a lui Bogdan. Integrează în compunere, alături de părerea ta, **și** spusele celui pe care îl contrazici sau ale celui pe care îl aprobi.

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

90 de puncte

Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 30 de minute

90 p. + 10 p. din oficiu = 100 p.

Testul 2

Herbert

În după-amiaza aceea de vară, Herbert se plictisea formidabil. „Ai săi" dormeau, el nu avea voie să iasă în stradă, iar în curtea în care se afla, pardosită cu plăci neregulate de piatră şi izolată complet de stradă, nu mai avea nimic de explorat. Era cald, şi o linişte ciudată, neplăcută, stăpânea peste tot. Se duse în fundul curţii şi începu să pompeze apă până când inundă aproape toată curtea. Strecurându-se printre marile lespezi, lichidul crea tot felul de desene, care aminteau mai mult golfuri, estuare, delte şi pe care Herbert le privea în parte, minute întregi, cu atenţie concentrată, şi ochii săi se bombau în acele clipe de parcă ar fi fost doar nişte obişnuite lentile de microscop care aveau datoria să mărească şi să extindă, să dilate acele linii fluide în dorinţa lui de a imagina pentru o clipă, doar, aerul golfurilor şi estuarurilor.

Nicolae Breban, *În absenţa stăpânilor*

1. Imaginează-ţi că în acea după-amiază plicticoasă de vară te afli alături de Herbert, care te-a rugat să te joci cu el pentru a face timpul să treacă mai uşor. Propune-i şi descrie, în 8–10 rânduri, un joc potrivit acelui loc şi acelui timp şi pe care crezi că lui Herbert i-ar plăcea să-l joace cu tine.

45 de puncte

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

2. Imaginează-ţi că te afli în aceeaşi situaţie cu Herbert, pe care tocmai l-ai cunoscut citind rândurile de mai sus: este vacanţa de vară, eşti singur și te plictisești. Scrie o compunere de 8–10 rânduri în care să povestești cum ţi-ai petrece o asemenea după-amiază. **45 de puncte**

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 30 de minute

45 p. + 45 p. + 10 p. din oficiu = 100 p.

Testul 3

Ionel

M-am dus la Sf. Ion să fac o vizită doamnei Maria Popescu, o veche prietenă, ca s-o felicit pentru onomastica unicului său fiu, Ionel Popescu, un copilaș foarte drăguț de vreo opt anișori. N-am voit să merg cu mâna goală și i-am dus băiețelului o minge foarte mare de cauciuc și foarte elastică. Atențiunea mea a făcut mare plăcere amicei mele și mai ales copilului, pe care l-am găsit îmbrăcat ca maior de roșiori în uniformă de mare ținută. După formalitățile de rigoare, am început să convorbim despre vreme, despre sorții agriculturii – d. Popescu tatăl este mare agricultor – despre criză ș.cl. Am observat doamnei Popescu că în anul acesta nu se prea vede la plimbare, la teatru, la petreceri... Doamna mi-a răspuns că de la o vreme i se urăște chiar unei femei cu petrecerile, mai ales când are copii.

— Să-ți spun drept, cât era Ionel mititel, mai mergea; acu, de când s-a făcut băiat mare, trebuie să mă ocup eu de el; trebuie să-i fac educația. Și nu știți dv. bărbații cât timp îi ia unei femei educația unui copil, mai ales când mama nu vrea să-l lase fără educație!

Pe când doamna Popescu îmi expune părerile ei sănătoase în privința educației copiilor, auzim dintr-o odaie de alături o voce răgușită de femeie bătrână:

— Uite, coniță, Ionel nu s-astâmpără!

— Ionel! strigă madam Popescu; Ionel! vin' la mama!

Apoi, către mine încet:

— Nu știi ce ștrengar se face... și deștept...

Dar vocea de dincolo adaogă:

— Coniță ! uite Ionel! vrea să-mi răstoarne mașina !... Astâmpără-te, că te arzi!

— Ionel! strigă iar madam Popescu; Ionel ! vin' la mama!

— Sări, coniță! varsă spirtul! s-aprinde!

— Ionel! strigă iar mama, și se scoală repede să meargă după el. Dar pe când vrea să iasă pe ușe, apare micul maior de roșiori cu sabia scoasă și-i oprește trecerea, luând o poză foarte marțială. Mama ia pe maiorul în brațe și-l sărută...

— Nu ți-am spus să nu te mai apropii de mașină când face cafea, că dacă te-aprinzi, moare mama? Vrei să moară mama?

— Dar, întrerup eu, pentru cine ați poruncit cafea, madam Popescu?

— Pentru dumneata.

— Da de ce vă mai supărați?

— Da ce supărare!

Madam Popescu mai sărută o dată dulce pe maiorașul, îl scuipă, să nu-l deoache, și-l lasă jos. El a pus sabia în teacă, salută militărește și merge într-un colț al salonului unde, pe două mese, pe canapea, pe foteluri și pe jos, stau grămădite fel de fel de jucării. Dintre toate, maiorul alege o trâmbiță și o tobă. Atârnă toba de gât, suie pe un superb cal vânăt rotat, pune trâmbița la gură și, legănându-se călare, începe să bată toba cu o mână și să sufle-n trâmbiță. Madam Popescu îmi spune ceva; eu n-aud nimica. Îi răspund totuși că nu cred să mai ție mult gerul așa de aspru; ea n-aude nimica.

— Ionel! Ionel!! Ionel!!! Du-te dincolo, mamă; spargi urechile dumnealui! Nu e frumos, când sunt musafiri!

Iar eu, profitând de un moment când trâmbița și toba tac, adaug:

— Și pe urmă, d-ta ești roșior, în cavalerie.

— Maior! strigă mândrul militar.

— Tocmai! zic eu. La cavalerie nu e tobă; și maiorul nu cântă cu trâmbița; cu trâmbița cântă numai gradele inferioare; maiorul comandă și merge-n fruntea soldaților cu sabia scoasă.

Explicația mea prinde bine. Maiorul descalică, scoate de după gât toba, pe care o trântește cât colo; asemenea și trâmbița. Apoi începe să comande:

— Înainte! marș!

Și cu sabia scoasă, începe să atace strașnic tot ce-ntâlnește-n cale. [...]

I.L. Caragiale, *Vizită...*

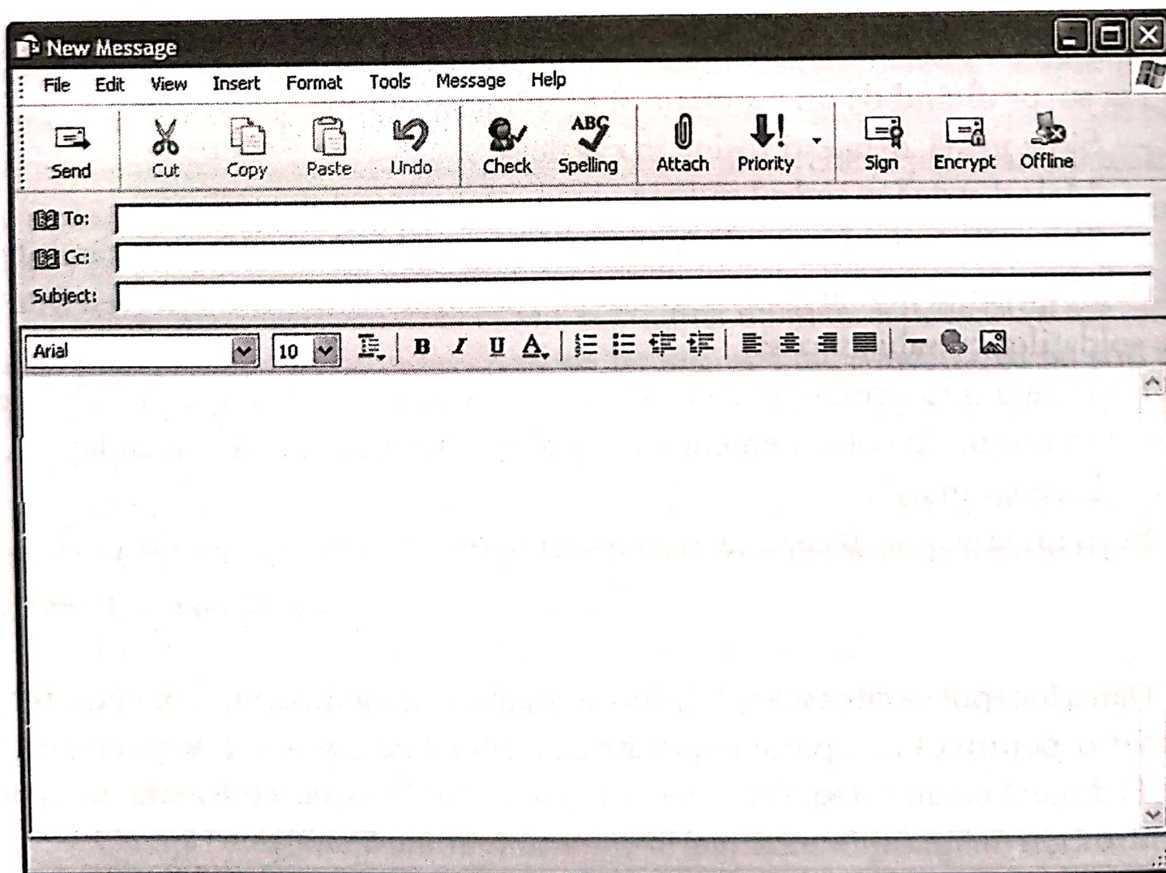
Dan a început să citească schița lui Caragiale intitulată *Vizită...*, dar nu a terminat-o, pentru că i s-a părut imposibil ca un copil de opt ani să se poarte astfel. El discută cu un coleg, Petru, despre cele citite și-i explică totodată motivul pentru care nu intenționează nici în viitor să termine lectura.

Dan (dan.dan@yahoo.com): Ionel este enervant, alintat și lipsit de bun-simț. Nu cred că poate exista un copil de numai opt ani care să aibă atâtea defecte la un loc. Scriitorul a exagerat descriindu-l astfel, iar eu nu găsesc niciun motiv care să mă facă să aflu mai multe despre un asemenea personaj. La ce mi-ar putea folosi? Și apoi, cine se mai joacă azi cu sabia și cu trâmbița? Sau mai călărește un cal de lemn! E caraghios.

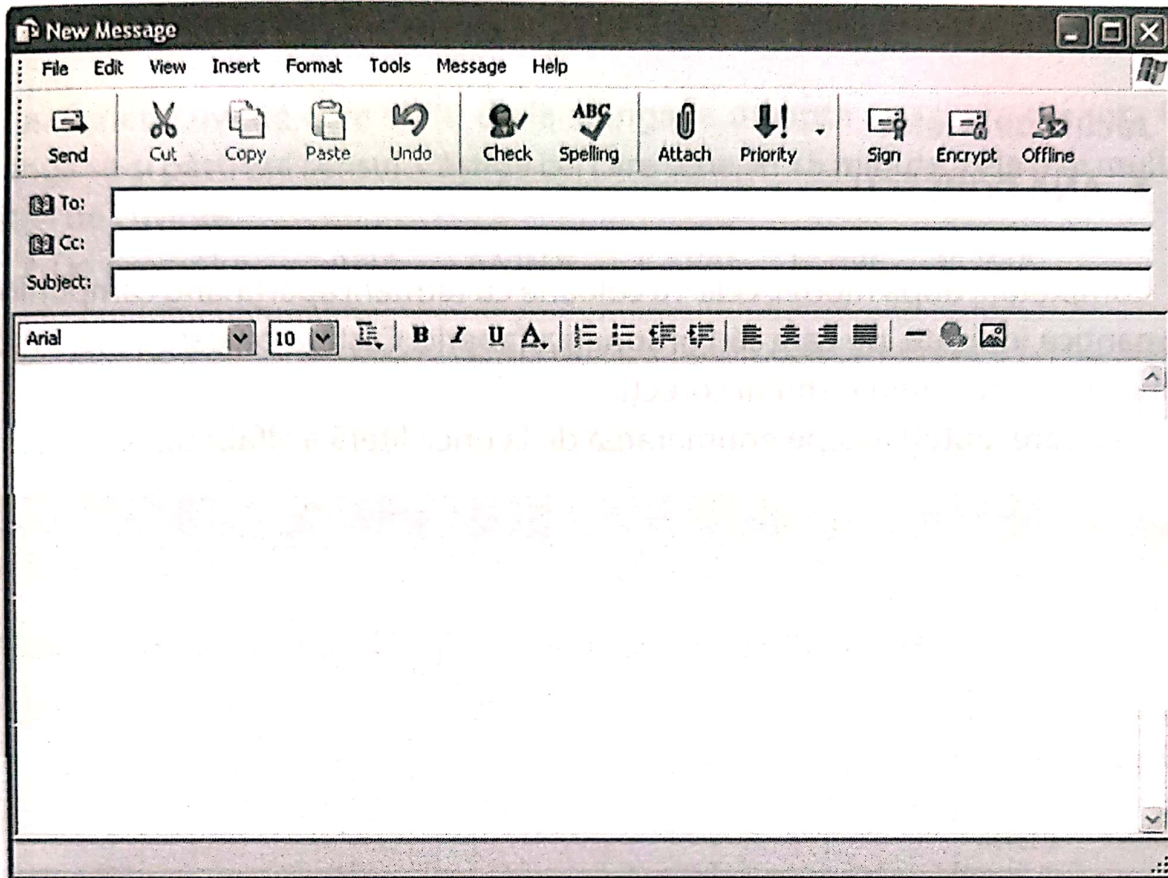
Petru (petruuu@yahoo.com): Eu am citit-o și mi-a plăcut. Dacă vei continua, s-ar putea să constați și tu că merită. Și apoi, de ce crezi că scriitorul exagerează? Ionel e un copil singur aflat între doi oameni mari și încearcă să le atragă atenția asupra sa, cum poate ai făcut și tu când erai de vârsta lui. Cât despre sabie, cal de lemn și trâmbiță: acțiunea se petrece cu mult timp în urmă, iar atunci copiii aveau altfel de jucării decât avem noi azi.

Adresează fiecăruia dintre cei doi colegi câte un e-mail în care să-ți exprimi acordul sau dezacordul cu părerea lor despre schița *Vizită…* a lui I.L. Caragiale. Adaugă și propria ta opinie în legătură fiecare dintre afirmațiile celor doi.

Timp rezervat lecturii și înțelegerii textelor: 10 minute

45 de puncte

45 de puncte

Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 30 de minute

45 p. + 45 p. + 10 p. din oficiu = 100 p.

Anexă

Jocul cuvintelor

1. ANA POPESCU

Completaţi, după model, cele 10 coloane cu termeni aparţinând câmpurilor semantice indicate, pe care să-i ordonaţi alfabetic. Câştigă cel care scrie, în 15 minute, cei mai mulţi termeni corecţi.

Precizare: puteţi începe enumerarea de la orice literă a alfabetului.

A	N	A	P	O	P	E	S	C	U
Ape	Nume	Animale	Plante	Oraşe	Podoabe	Eroi de poveste	Scriitori	Culori	Unelte
Argeş	Ene								
Bicaz	Florin								

2. PERECHILE

Creaţi câte un un joc asemănător, utilizând literele din care este format numele colegului de bancă. Schimbaţi caietele şi completaţi tabelul respectând aceleaşi reguli.

3. PALINDROMUL*

a. Scrieţi cuvinte care citite de la stânga la dreapta sau de la dreapta la stânga să-şi păstreze sensul. Câştigă cel care scrie, în 15 minute, cele mai multe astfel de cuvinte.

- De exemplu: ANA ANINA CAPAC ELEVE ROMA

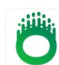
b. Extindeţi jocul, mărindu-i dificultatea, şi formaţi grupuri de cuvinte având aceeaşi caracteristică.

- De exemplu: ICRE PUI CIUPERCI

---

* *palindrom*, s.n. – joc distractiv constând în găsirea unui cuvânt care, citit şi normal, şi invers, să aibă fie acelaşi înţeles, fie, în al doilea caz, să dea un alt cuvânt.

Clasa a VI-a

Cărțile
Anotimpurile
Familia
Sportul
Emoții

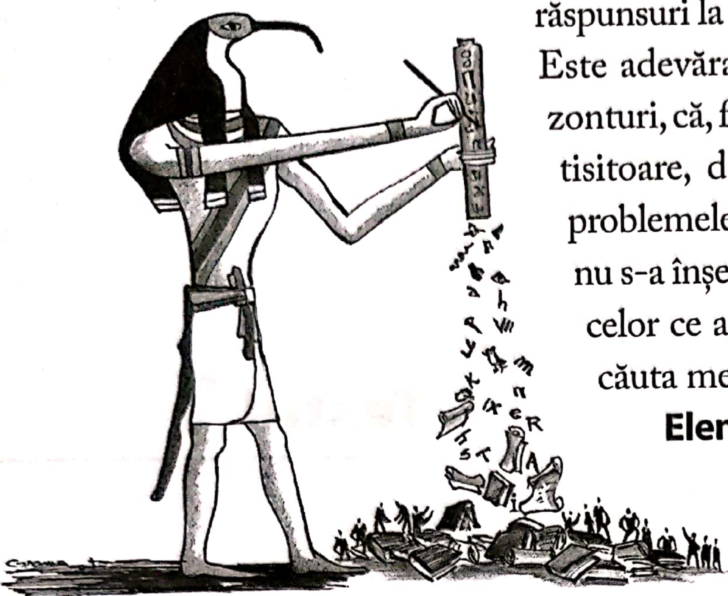
Cărțile

Testul 1

Mihai a citit într-o carte povestea zeului egiptean Thoth, inventatorul scrisului. Se spune că acesta a venit la rege să-i ceară binecuvântarea pentru invenția sa extraordinară. Regele i-a spus însă lui Thoth: „Tu, care ești părintele literelor, te-ai lăsat împins de sentimente și le-ai atribuit o putere exact contrarie față de cea pe care o posedă cu adevărat. Ai inventat un elixir care nu favorizează memoria și aducerea-aminte și le oferi ucenicilor tăi numai aparența înțelepciunii și nu adevărata înțelepciune, pentru că ei vor putea citi astfel multe lucruri fără să fie îndrumați de cei înțelepți și de aceea li se va părea că știu multe lucruri, când, în realitate, vor fi mai degrabă ignoranți." Până atunci, lui Mihai i se păruse un lucru de la sine înțeles că o persoană care știe să scrie și să citească are mai multe și mai mari șanse de împlinire în viață, decât un neștiutor de carte. Dar povestea lui Thoth l-a pus pe gânduri și i-a adus în minte câteva întrebări. De aceea, le-a relatat-o și câtorva prieteni. A vrut să le afle părerea și astfel să găsească, poate, răspunsuri la aceste întrebări.

Maria: Cred că scrisul a fost cea mai importantă descoperire a lumii antice. Regele n-a avut dreptate. Fără scris nu am fi putut cunoaște multe dintre gândurile și faptele oamenilor de demult și nici nu am fi putut să învățăm din experiența lor de viață. Doar cu ajutorul scrisului și al cărților, în general, putem să pătrundem în locuri și timpuri care nu mai există de mult, să cunoaștem oameni diferiți, să ne bucurăm alături de ei de izbânzile lor ori să ne întristăm la aflarea eșecurilor, să învățăm din greșelile altora, dar și din reușite. Fără cărți, lumea ar fi mult mai mică, iar noi, mult mai singuri.

Dan: Eu nu cred că viața se învață din cărți. Cărțile te fac să devii prizonierul poveștilor, te închid într-o lume care nu există și te izolează de realitate. Cei care citesc prea mult riscă să confunde lumea cărților cu realitatea și astfel să nu găsească

răspunsuri la adevăratele probleme ale lumii în care trăiesc. Este adevărat că scrisul și cititul îți deschid multe orizonturi, că, fără cărți, viața noastră ar fi fost mult mai plictisitoare, dar a crede că astfel găsim soluții la toate problemele noastre este greșit. Poate că regele egiptean nu s-a înșelat prea tare când a spus că elixirul acesta oferă celor ce apelează la el doar aparența înțelepciunii. Voi căuta mereu răspunsuri în viață și nu în cărți.

Elena: Eu am descoperit lumea mai întâi prin intermediul cărților. De când am învățat să citesc, am înțeles că nimic nu poate fi mai plăcut decât să te lași purtat de fantezia scriitorilor și astfel să cunoști mereu alte și alte lumi. Cărțile mi-au devenit prieteni nedespărțiți. A renunța să citesc ar fi ca și cum mi-aș trăda cei mai buni prieteni. Este adevărat că, și în cazul unor prieteni adevărați, simți uneori dorința să fii singur câteva momente, să „discuți" cu tine, să-ți pui gândurile în ordine, dar apoi refaci legăturile și totul revine la normal. Nu cred că voi putea renunța vreodată la prietenii mei.

Emil: Când eram mic, îl invidiam pe fratele meu care știa să citească și-l rugam mereu să-mi spună ce se află în cărțile pe care le ducea și le aducea în ghiozdan de la școală. Ori în cele pe care le așeza pe rafturile bibliotecii. El mi-a spus că în ele se află TOTUL. N-am priceput atunci nimic, dar m-a sfătuit să am răbdare, pentru că va veni odată vremea să înțeleg. Și a avut dreptate. Când am început să citesc, am înțeles că fără cărți aș fi cel mai sărac și cel mai singur om din univers, că fără ele, lumea în care trăiesc ar fi o enigmă pentru mine. Cărțile nu te țin prizonier în lumea lor și nici nu te izolează de realitate. Iar inventarea scrisului nu i-a făcut pe oameni să-și piardă memoria, ci dimpotrivă, i-a ajutat să-și amintească trecutul și să înțeleagă mai bine prezentul.

Timp rezervat lecturii și înțelegerii textelor: 20 de minute

Întrebările lui Mihai

La care dintre următoarele întrebări crezi că a dorit să afle răspunsuri Mihai? Încercuiește litera/literele corespunzătoare.

a. Cine sunt „ucenicii" zeului?
b. De ce elixirul descoperit nu favorizează memoria și aducerea-aminte?
c. De ce regele nu a lăudat invenția zeului?
d. De ce s-a dus zeul Thoth la rege?

10 puncte

Opiniile celor trei prieteni

Citește părerile exprimate mai sus.

1. Cine, dintre cei trei prieteni, îl contrazice în mod direct pe Dan? Încercuiește litera corespunzătoare.

a. Elena
b. Emil
c. Maria

10 puncte

2. A cui părere ți s-a părut cea mai apropiată de propriul tău punct de vedere?

....

10 puncte

3. Motivează-ți opțiunea, într-un text de 8–10 rânduri, folosind atât propriile tale argumente, cât **și** argumentele celui pentru care ai optat.

60 de puncte

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 30 de minute
10 p. + 10 p. + 10 p. + 60 p. + 10 p. din oficiu = 100 p.

Testul 2

Reciteşte povestea zeului egiptean Thoth, precum şi răspunsurile celor patru prieteni, Maria, Dan, Elena şi Emil. **Ai la dispoziţie 10 minute.**

Fapte şi opinii (I)

Unele dintre afirmaţiile celor patru colegi sunt **opinii** personale, aşadar reprezintă credinţele şi valorile celui care le-a exprimat. Altele sunt **fapte**, aşadar se poate proba obiectiv dacă sunt adevărate sau nu. Citeşte următoarele enunţuri şi încercuieşte litera **F**, dacă afirmaţiile reprezintă **fapte**, şi litera **O**, dacă afirmaţiile reprezintă **opinii**. **50 de puncte**

F – O Inventarea scrisului nu i-a făcut pe oameni să-şi piardă memoria. **(Emil)**

F – O Regele n-a avut dreptate. **(Maria)**

F – O Cei care citesc prea mult riscă să confunde lumea cărţilor cu realitatea şi astfel să nu găsească răspunsuri la adevăratele probleme ale lumii în care trăiesc. **(Dan)**

F – O Când eram mic, îl invidiam pe fratele meu care ştia să citească şi-l rugam mereu să-mi spună ce se află în cărţile pe care le ducea şi le aducea în ghiozdan de la şcoală. **(Emil)**

F – O Poate că regele egiptean nu s-a înșelat prea tare când a spus că elixirul acesta oferă celor ce apelează la el doar aparența înțelepciunii. **(Dan)**

Fapte și opinii (II)

Transcrie, din răspunsurile celor patru prieteni ai lui Mihai, în spațiile rezervate mai jos, câte un enunț care să exprime *fapte*, respectiv, *opinii*, precizând totodată și numele celui care le-a exprimat. **40 de puncte**

Fapt –

Opinie –

Fapt –

Opinie –

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 40 de minute

50 p. + 40 p. + 10 p. din oficiu = 100 p.

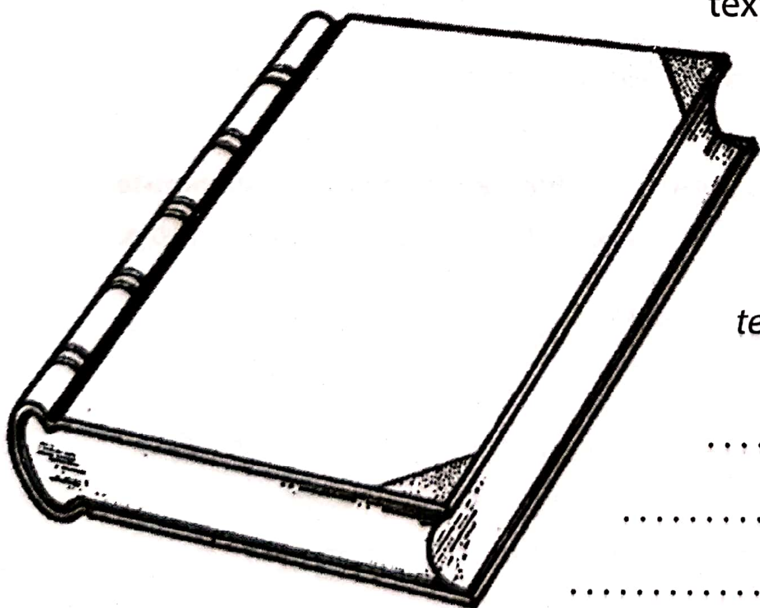
Testul 3

Cea mai frumoasă carte pe care am citit-o (I)

Scrie pe coperta desenată mai jos titlul și autorul unei cărți pe care ai citit-o cu mare plăcere și în care ai întâlnit una dintre următoarele situații de viață: *prietenie, curaj, cinste, pasiune pentru o idee, dorință de a învinge obstacolele, plăcerea aventurii, descoperirea unor ținuturi/ lumi necunoscute*. Poți împodobi coperta cu un desen, poți folosi culori sau orice altceva ce consideri că este adecvat textului ales de tine.

Închipuie-ți că unul dintre colegi te-a rugat să-i recomanzi o carte interesantă, iar tu ai ales-o pe cea din imagine. Scrie o prezentare, de 15–20 de rânduri, a acestei cărți, în care să-ți susții opțiunea și să încerci să-l convingi că merită s-o citească și el. În prezentarea ta, fă referiri la *tipul de text* (*popular*, *cult*), la *structură*, la *modurile de expunere*, la *genul* și la *specia* în care se încadrează. În funcție de textul ales, ai în vedere și următoarele noțiuni: *narațiune* (*autor*, *narator*, *personaj*; *narațiune la persoana a III-a*, *narațiune la persoana I*; *subiect* și *momentele subiectului*), *descriere*, *dialog* (ca *mijloc de caracterizare a personajelor*).

90 de puncte

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 50 de minute

90 p. + 10 p. din oficiu = 100 p.

Testul 4

Cea mai frumoasă carte pe care am citit-o (II)

Citește prezentarea colegului de bancă și explică, în 6–8 rânduri, dacă te-a convins (sau dacă nu te-a convins) să citești și tu cartea recomandată de el.

80 de puncte

....

....

....

....

....

....

....

....

....

Oferă-i și o notă de la 1 la 10. ☐

10 puncte

Timp pentru rezolvarea cerinței: 30 de minute

80 p. + 10 p. + 10 p. din oficiu = 100 p.

Testul 5

Imagini și cuvinte

Comunicarea prin semne și imagini înlocuiește azi de multe ori comunicarea prin cuvinte. Alege 6–8 imagini dintre cele reproduse mai jos și scrie, pe baza lor, un text de 15–20 de rânduri, în care să integrezi atât secvențe narative, cât și secvențe descriptive și dialogate.

90 de puncte

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

Timp pentru rezolvarea cerinţei: 50 de minute

90 p. + 10 p. din oficiu = 100 p.

Testul 6

Manuscrisul găsit într-o sticlă

În ziua de 30 septembrie a anului 1659, pe când naviga în Oceanul Atlantic, aproape de coastele Guianei, la 12 grade și 18 minute latitudine sudică, corabia pe care se afla marinarul englez Robinson Crusoe, surprinsă de o cumplită furtună, a naufragiat în apropierea unei insule pustii. Robinson a fost singurul supraviețuitor. Aflat departe de lume și fără speranță de salvare, pentru a nu pierde socoteala timpului, dar și pentru a lăsa o amintire a trecerii sale prin viață, el a hotărât să-și noteze într-un jurnal cele mai importante evenimente din timpul trăit pe insulă. Cum anii treceau și nu mai credea că va fi găsit de vreo corabie, a hotărât să închidă jurnalul său într-o sticlă și să-l încredințeze mării în speranța că poate cândva, cineva îl va găsi și astfel se va afla de aventura sa nefericită. Anii s-au scurs și, într-adevăr, un corăbier a pescuit sticla care plutea pe mare și a deschis-o. Din păcate, timpul și umezeala au deteriorat în mare parte textul. Au mai rămas doar puține rânduri întregi, multe cuvinte fiind șterse total sau parțial. Iată, în continuare, un fragment din acest jurnal, reprodus exact așa cum s-a păstrat. Încearcă să completezi spațiile albe, astfel încât să descifrezi mesajul lui Robinson. Ține cont că deasupra fiecărei linii trebuie scrisă câte o singură literă pentru a obține cuvântul complet. Adaugă, de asemenea, semnele ortografice și de punctuație corespunzătoare.

Atenție! Fiecare literă ștearsă și fiecare semn grafic omis au fost marcate în text prin câte o linie. Așadar, cuvintele/fragmentele de cuvinte adăugate trebuie să aibă **exact** dimensiunea dată de numărul liniilor punctate. Citește-le colegilor textul reconstituit de tine și discutați despre corectitudinea îndeplinirii cerinței.

90 de puncte

Timp pentru rezolvarea cerinței: 50 de minute

90 p. + 10 p. din oficiu = 100 p.

30 septembrie 1659. Eu, sărmanul Robinson Crusoe, naufragiind în timpul unei _______ îngrozitoare în preajma unei coaste care se zărea în apropiere, am fost adus pe țărmul acestei insule blestemate și pustii, pe care am numit-o Insula Deznădejdii, căci toți tovarășii mei s-au înecat_ iar eu însumi nu am fost departe de moa___.

Am petrecut restul acestei zile amărându-mă din pricina tristei mele sorți. Nu aveam h____, adăpost_ îmbrăc______, arme_ Mă vedeam sfâșiat de fia__, ucis de ___batici sau pierind de f___e. Când s-a lăsat ________, m-am urcat într-un copac - de teama fiarelor _ și am adormit adânc, cu _____ că a plouat noaptea întreagă.

1 __________. În d______ța acestei zile am văzut cu ui__re că flux__ despotm_____ corabia și valurile o târâseră aproape de _____ă. Se oprise aici pe nisip. Îmbărbătat că nu este nimicită, după cum mă așteptam, am căutat să ajung la ea și să gă___c ceva hr___ și lucruri necesare p__t__ a trăi. M-a amărât din nou soarta tov_________ mei. Dacă rămâneam cu toții pe bord, puteam salva corabia sau cel puțin nu s-ar fi în_ __t____unul. Dacă scăpam cu viață, puteam construi cu toții o barcă din resturile cor______, care să ne fi dus în altă parte a lumii. Aceste gânduri tr___ _ m-au copleșit întreaga __. Văzând, în sfârșit, c______ aproape scoasă pe uscat, m-am îndreptat înspre ea și am ajuns înot până la locul unde se afla. A plouat de pe 1 octombrie până pe 24_________. Am făcut mai multe expediții până la corabie, din care am cărat o sumedenie de lucruri cu ajutorul plutelor. Pl___ aproape zilnic, cu întreruperi de vreme frumoasă. Se pare că este sezonul p____or.

25 octombrie. A plouat toată noaptea și toată ziua. ______ _ bătut într-una mai puternic ca până acum. _orab__ a fost nimicită de valuri.

_6 __________. Am umblat toată ziua pe țărm pentru a găsi __ loc potrivit unde să-mi așez locuința. Eram zorit să mă știu la adăpost de atacurile nocturne ale fiarelor și ale oamenilor. Spre seară, m-am hotărât asupra unui loc, la poalele unei ______. Am tras o jumătate de cerc, menit să-mi împrejmuiască sălașul, pe care voiam să-l întăresc cu un gard sau întăritură, făcută din două rânduri de pari și frânghii și dintr-un val de brazde. De la 26 la 30 ale lunii __ muncit din greu, cărând toată averea în noua mea locuință.

31 octombrie. Dimineața __ ieșit pe insulă cu pușca la umăr să caut vânat și __ iscodesc împrejurimile. Am îm______ o capră. [...]

1 _________. Mi-am așezat cortul la poalele stâncii și m-am culcat prima noapte în el. Cortul e mare, cu pari înăuntru, așa că mi-am putut agăța ham_____

2 noiembrie. Am îngrămădit în chip de zid, împrejurul cortului, toate lăzile, scândurile și grinzile din care erau făcute plutele.

3 noiembrie. Am ieșit cu _____ și __ vânat două păsări ce semănau cu niște rațe și aveau carnea foarte gustoasă.

4 noiembrie. Azi-__________, când m-am sculat, m-am hotărât să-mi împart timpul de lucru, de vânat, de dormit și de distracții. În fiecare ____ _____ ies cu pușca două sau trei ore_ când nu plouă. Lucrez apoi până la ora 11. Urmează prânzul. De la 12 la 2 stau culcat, căci este foarte cald. Pe urmă lucrez până seara. [...]

5 noiembrie. Am ieșit cu pușca __ câinele. Am împușcat o pisică sălbatică. Blana e foarte moale, dar carnea nu-i bună de nimic. Am jupuit mereu toate animalele pe care le-am îm______și le-am păstrat pieile. [...]

13 noiembrie. _ plouat. S-a răcorit_ iar pământul e reavăn. ______ a fost întovărășită de tunete și trăsnete, ce m-au speriat. Mi-era teamă pentru praful de pușcă. Îndată ce furtuna a trecut, m-am hotărât să-l împart în pachete cât mai mici pentru a_l feri de primejdie.

14-15-16 noiembrie. Am lucrat tot timpul la cutii și lădițe. Le-am umplut și _____ ascuns în locuri sigure, cât mai departe unele de altele. Într_una din zile am împușcat o pasăre mare, ce avea carnea foarte gustoasă. Nu știu ce fel de pasăre era.

17 noiembrie. Am început să sap în dosul cortului pentru a lărgi dependințele. Observație. Am neapărat nevoie de un târnăcop, o lopată și _ roabă. Mi-am întrerupt lucrul gândin_____ cu ce să le înlocuiesc sau cum __ mi le fac. [...]

23 noiembrie. Am reluat lucrul până ce am terminat de făcut sculele și muncesc zilnic din răsputeri. Am lucrat ___sprezece zile la adâncirea și lărgirea peșterii, pentru a-mi adăposti averea. Observație. Am dob_____ un spațiu destul __ mare, ca să-mi poată servi drept magazie, bucătărie, sufragerie și pivniță. Pentru locuință am cortul. În timpul ploilor, când toarnă cu _______ zile întregi, nu mă puteam feri __ umezeală. De aceea am acoperit tot interiorul ogrăzii cu prăjini lungi, proptite în stâncă. Am așezat deasupra ramuri și frunze mari.

10 decembrie. Când să cred şi eu că mi-am terminat peştera, m-am trezit că se surpă o mare cantitate de pământ ___ tavan. (Făcusem deschiderea prea mare_ Aşa de mult ______ a căzut, _____ m-a speriat, şi cu drept cuvânt, ____ dacă venea peste mine, nu mai aveam nevoie de gropari. După această nenorocire, a trebuit să muncesc din nou şi să car tot ________ căzut. Apoi am proptit tavanul, ca să nu mai păţesc altă____ la fel.

1 decembrie. Am început lucrările de sprijinire. Am înfipt doi stâlpi în picioare şi i-__ împănat, deasupra, lângă tavan, cu două scânduri groase. Într-o săptămână era totul proptit, stâlpii fiind aşezaţi pe două rânduri. Mi-au folosit mai târziu să despart spaţiul în încăperile __ care aveam nevoie.

17 decembrie. Din această zi şi până la 20 ___ lunii am aşezat poliţe, am bătut piro___ în stâlpi, ca să pot atârna câte ceva, şi am început, în fine, să văd oarecare orânduială.

20 __________ Am cărat totul în peşteră. Îmi mobilez ____. Am aşezat câteva scânduri în chip de bufet în care __-mi rânduiesc merindele. Încep să simt lipsa de scânduri. Mi-am alcătuit încă o masă.

27 decembrie. Am împuşcat o capră şi am rănit o alta. Pe aceasta din urmă am prins-o şi am adus__ acasă. I-am legat __ i-am prins în scândurele piciorul rupt. Observaţie. Am îngrijit ____ de bine capra, _____ s-a însănătoşit şi piciorul e zdravăn ca mai înainte. S-a domesticit. Paşte _____ în faţa uşii mele şi nu vrea să mă părăsească. Mi-a venit pentru prima dată gândul să dome_______ animale, ca să le am ca hrană când voi termina gloanţele şi praful __ _____.

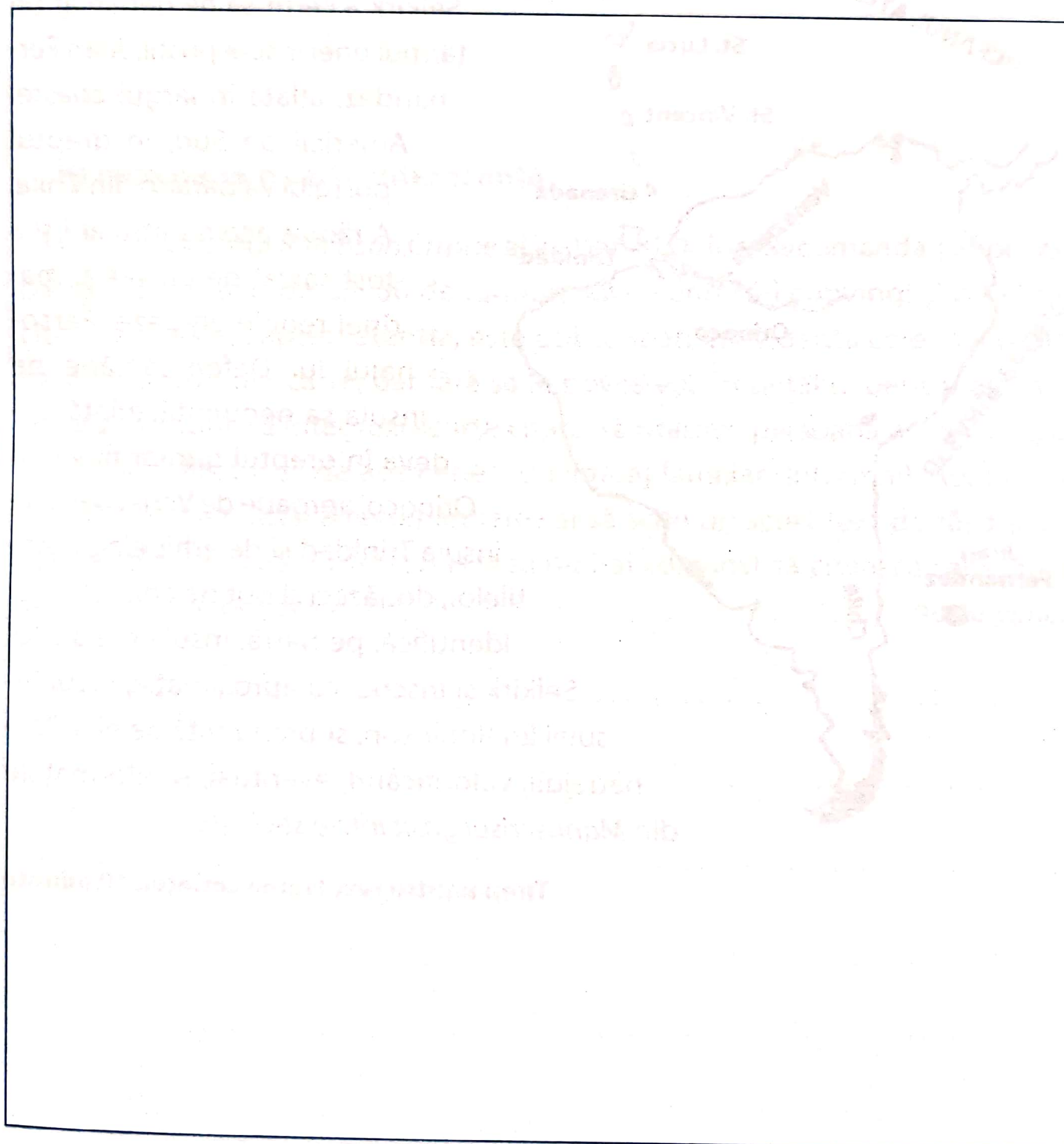
1 ianuarie 1___. Foarte cald. Am ieşit la vânat doar în zori şi seara foarte târziu. Restul zilei __ stat liniştit acasă. Aseară_ ducându-mă în valea din mijlocul insulei, am găsit-o plină de capre. Nu m-am putut apropia_ că__ erau ______ sperioase_ M-am hotărât totuşi să-__ aduc câinele şi __ încerc __ le prind_ _ _________. Am ieşit cu _______. L-am asmuţit asupra caprelor. Am greşit însă socoteala, căci s_au îndreptat toate asupra lui.

3 ianuarie. Am început __prejmuirea loc____ei, __ care vreau s-o fac foarte rezistentă, ____ mă tem încă de vreun atac duşman.

Anexă

Insula lui Robinson

Desenează, în acest spațiu, locuința lui Robinson Crusoe (sau Insula Deznădejdii, cum a numit-o el), așa cum ți-o închipui din descrierea pe care tocmai ai descifrat-o în documentul din sticla găsită.

Timp pentru rezolvarea cerinței: 40 de minute

Insula lui Selkirk

Robinson Crusoe este un roman al englezului Daniel Defoe. Ideea de a-l scrie i-a venit după ce a aflat de aventura reală a unui marinar scoțian, Alexander Selkirk, care, în anul 1704, l-a însoțit pe William Dampier, un celebru navigator al acelor timpuri, într-o călătorie în Mările Sudului. În urma unui conflict, Selkirk a cerut să fie debarcat pe țărmul unei insule pustii, Juan Fernandez, aflată în largul coastei Americii de Sud, în dreptul portului Valparaiso din Chile. A rămas acolo patru ani și a fost salvat de un vas al marinei regale engleze. Personajul lui Defoe rămâne pe insula sa nenumită, aflată undeva în dreptul gurilor fluviului Orinoco, aproape de Venezuela, de insula Trinidad și de arhipelagul Antilelor, douăzeci și opt de ani.

Identifică, pe hartă, insula reală a lui Selkirk și înscrie, cu aproximație, locul insulei lui Robinson, supranumită de el a Deznădejdii, valorificând, eventual, și informațiile din *Manuscrisul găsit într-o sticlă (I)*.

Timp pentru rezolvarea cerinței: 10 minute

Testul 7

Îţi recomand o carte interesantă

Citeşte romanul *Robinson Crusoe* al lui Daniel Defoe. Recomandă-l apoi unui coleg, într-un text de 25–30 de rânduri, încercând să-l convingi şi pe el să-l citească. Ca să-i captezi atenţia, este util să scoţi în evidenţă cele mai pasionante aventuri din carte, dar fără să le povesteşti în detaliu, pentru a păstra surpriza lecturii, să integrezi scurte citate, să utilizezi persoana a II-a singular, a adresării directe şi, de asemenea, un limbaj familiar (informal). Roagă-l pe colegul tău să citească recomandarea şi să scrie un scurt text de răspuns în care să explice dacă l-ai convins (sau nu l-ai convins) să citească romanul şi să-şi motiveze opţiunea. **90 de puncte**

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

Timp pentru rezolvarea cerinţei: 50 de minute

90 p. + 10 p. din oficiu = 100 p.

Anotimpurile

Testul 1

Poeziile anotimpurilor

Citeşte cu atenţie fragmentele de poezie din cele două coloane, în care sunt descrise cele patru anotimpuri.

1. Scrie, în spaţiile punctate din coloana stângă, numele anotimpului descris în fiecare dintre cele patru fragmente extrase din pastelurile lui Vasile Alecsandri.

40 de puncte

2. Asociază fiecărui anotimp descris în versurile din coloana din dreapta, aparţinând lui G. Topîrceanu, Octavian Goga şi George Coşbuc, litera (**A**, **B**, **C** sau **D**) care corespunde unuia dintre anotimpurile identificate în coloana din stânga (versuri de Vasile Alecsandri).

40 de puncte

A: .... Crivăţul din meazănoapte vâjâie prin vijelie, Spulberă zăpada-n ceruri de pe deal, de pe câmpie, Valuri albe trec în zare, se aşază-n lung troian Ca nisipurile dese din pustiul african. Viscolul frământă lumea!... Lupii suri ies după pradă, Alergând, urlând în urmă-i prin potpul de zăpadă. Turmele tremură; corbii zbor vârtej, răpiţi de vânt, Şi răchiţile se-ndoaie lovindu-se de pământ.	.... Soare crud în liliac, Zbor subţire de gândac, Glasuri mici De rândunici, Viorele şi urzici...

B: .... Ciocârlia ciripie, fâlfâind din aripioare, Pe o scară de lumină se coboară de sub soare. Aerul e-n neclintire, el devine arzător; Prepelița cântă-n grâie, grierul cântă-n mohor. În cel lan cu spicuri nalte au intrat secerătorii, Pe când era încă umed de răsuflul aurorii. Toți, privindu-i de departe, par că-noată-n galbin râu, Fetele fără ștergare și flăcăii fără brâu.	... Prin ierburile crude, Subt cerul fără fund, S-aude Un bâzâit profund. [...] Sunt gâze și gângănii Ce sar și fac mereu Mătănii Când trec prin dreptul meu.
C: .... Oaspeții caselor noastre, cocostârci și rândunele, Părăsit-au a lor cuiburi ș-au fugit de zile rele; Cârdurile de cocoare, înșirându-se-n lung zbor, Pribegit-au urmărite de al nostru jalnic dor. Vesela verde câmpie acu-i tristă, vestezită, Lunca, bătută de brumă, acum pare ruginită; Frunzele-i cad, zbor în aer, și de crengi se deslipesc, Ca frumoasele iluzii dintr-un suflet omenesc.	... Văl de brumă arginție Mi-a împodobit grădina, Firelor de lămâiță Li se uscă rădăcina. Peste creștet de dumbravă Norii suri își poartă plumbul, Cu podoaba zdrențuită Tremură pe câmp porumbul.
D: .... Iată zile-ncălzitoare După aspre vijelii! Vin Floriile cu soare Și soarele cu Florii. Primăvara-ncântătoare Scoate iarba pe câmpii, Vin Floriile cu soare Și soarele cu Florii.	... A-nceput de ieri să cadă Câte-un fulg, acum a stat, Norii s-au mai răzbunat Spre apus, dar stau grămadă Peste sat. Nu e soare, dar e bine, Și pe râu e numai fum. Vântu-i liniștit acum, Dar năvalnic vuiet vine De pe drum.

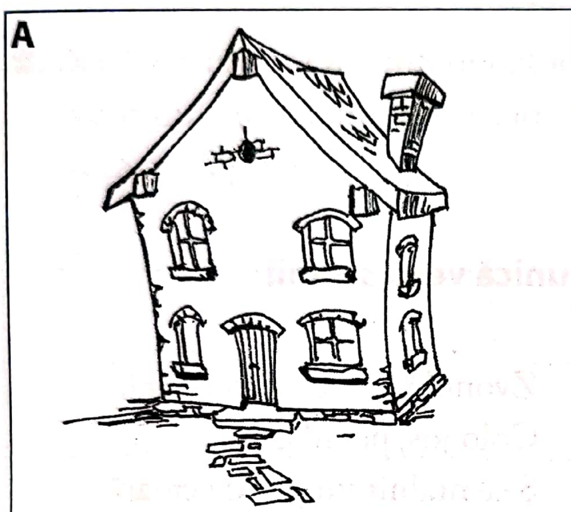
Timp rezervat lecturii textelor: 15 minute
Timp pentru rezolvarea cerinței: 10 minute

Imaginile anotimpurilor

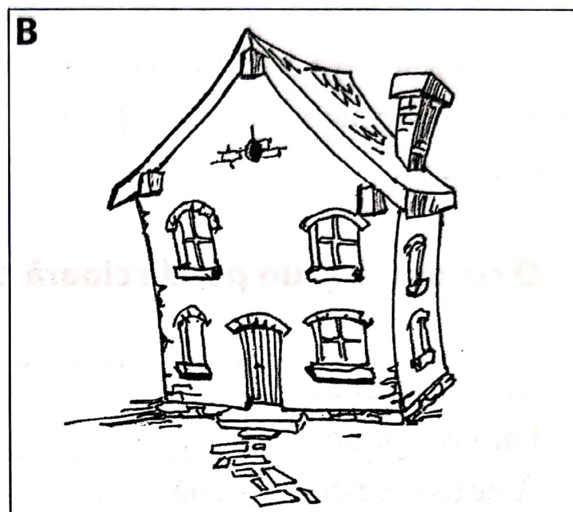
Completează cele patru desene astfel încât imaginile să corespundă câte unuia dintre anotimpurile identificate în pastelurile lui Vasile Alecsandri. Pentru rezolvarea cerinței, poți folosi culori.

10 puncte

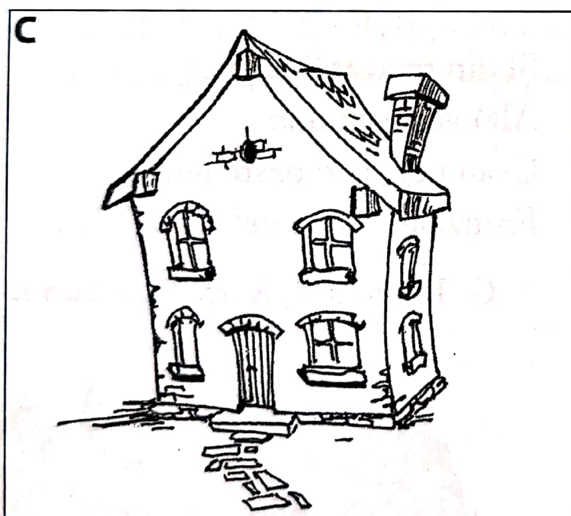
A

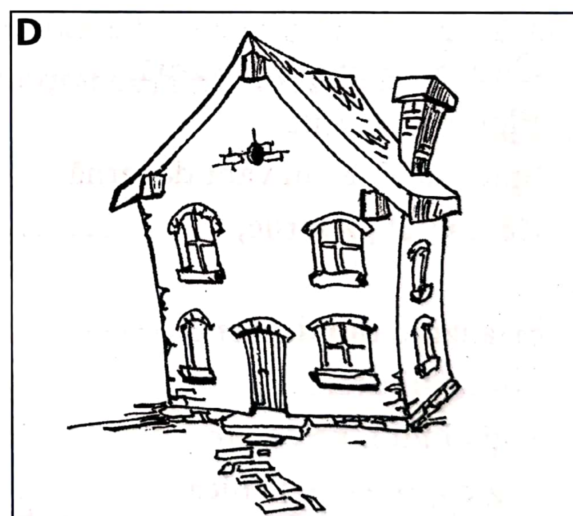
B

C

D

Timp pentru rezolvarea cerinței: 25 de minute

40 p. + 40 p. + 10 p. + 10 p. din oficiu = 100 p.

Testul 2

O coţofană şi un pui de cioară comunică veşti stranii

[...] o coţofană
Fără ocupaţie
A adus o veste-n goană
Şi-a făcut senzaţie:

Cică-n munte, la povarnă,
Plopii şi răsurile
Spun că vine-un vânt de iarnă
Răscolind pădurile,

Şi-auzind din depărtare
Vocea lui tiranică,
Toţi ciulinii pe cărare
Fug cuprinşi de panică...

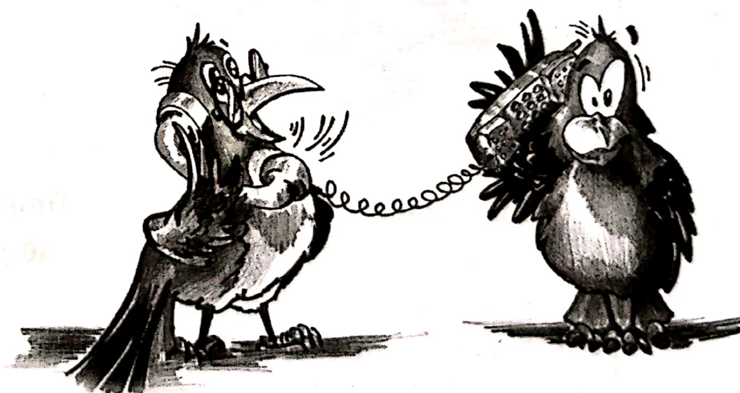
Zvonul prin livezi coboară.
Colo jos, pe mlaştină.
S-a-ntâlnit un pui de cioară
C-un bâtlan de baştină

Şi din treacăt îi aruncă
Altă veste stranie,
C-au pornit-o peste luncă
Frunzele-n bejanie!

G. Topîrceanu, *Rapsodii de toamnă*

Dicţionar

povarnă, s.f. (reg.) – acoperiş înclinat al colibei de la stână.
răsură, s.f. – trandafir sălbatic; măceş.

1. Una dintre veştile transmise de cei doi interlocutori conţine o informaţie sigură (**A**), în timp ce alta pare a fi mai degrabă un zvon (**B**). Transcrie, din

poezie, câte o secvenţă potrivită pentru fiecare dintre cele două verbe de mai jos. Scrie, de asemenea, în spaţiul punctat, litera corespunzătoare (**A** sau **B**) pentru fiecare tip de informaţie. **20 de puncte**

… *Ştiu* că …………………………………………………………………

… *Se zice* că ………………………………………………………………

2. Dacă ai fi unul dintre interlocutori, de exemplu *bâtlanul*, care dintre cei doi „vorbitori" (coţofana sau puiul de cioară) ţi-ar părea mai credibil? Motivează-ţi opţiunea. **20 de puncte**

……………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………

3. Rescrie, sub forma unei *ştiri de senzaţie*, vestea adusă de coţofană. Utilizează obligatoriu, în textul tău, semnele de punctuaţie *punct*, *punct şi virgulă*, *linie de dialog*, *linie de pauză* şi semnele ortografice *punct* şi *cratimă*.

30 de puncte

……………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………

4. Ce crezi că a determinat coţofana să aducă *în goană vestea* care *a făcut senzaţie*? **20 de puncte**

……………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………

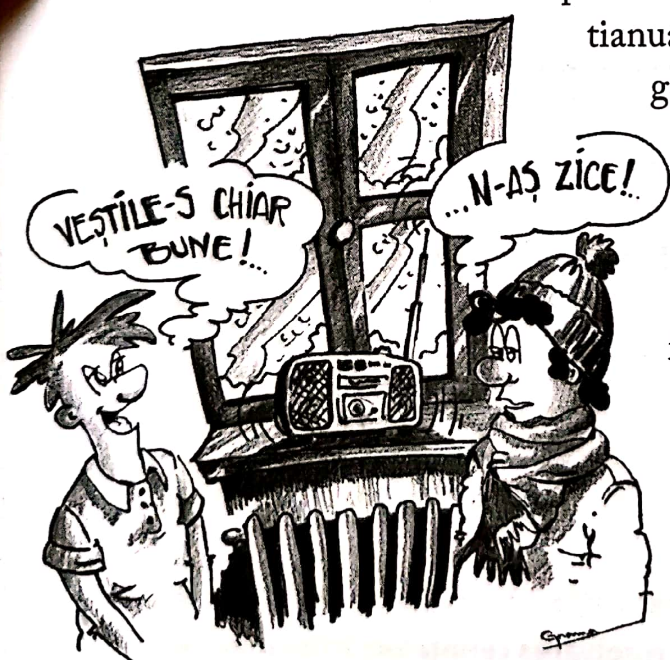
Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 50 de minute

20 p. + 20 p. + 30 p. + 20 p. + 10 p. din oficiu = 100 p.

Testul 3

Vești bune și... mai puțin bune

A. Deși prima parte a lunii ianuarie va fi cu adevărat geroasă, temperatura va atinge chiar și 10°C în ultima decadă. În aceeași perioadă, vor mai fi nopți foarte reci, dar numai în centrul țării. Cantitățile de precipitații vor fi excedentare în jumătatea de nord a țării, în vreme ce în rest se vor încadra, în general, în limitele normale. În luna februarie, temperaturile vor fi apropiate de valorile normale, cu excepția regiunilor estice, unde pot fi mai scăzute. Cele mai mari valori, din cursul zilei, vor depăși 15°C în sud, dar în nopțile cele mai reci, minimele vor coborî sub –20°C, în centru și în nord. Temporar, în regiunile sudice și sud-estice, ninsorile vor fi asociate cu intensificări ale vântului, care va troieni zăpada. Cantitățile de precipitații vor fi sub media multianuală. În martie, temperaturile medii vor fi în general apropiate de valorile normale, exceptând regiunile din sud-vest, unde va fi mai rece decât în mod obișnuit. Se așteaptă atât zile care vor prezenta caracteristici de iarnă, cu precipitații abundente, mai ales sub formă de lapoviță și ninsoare, cât și zile frumoase, de primăvară. Valorile termice pot atinge 20–22°C în sudul țării, spre sfârșitul lunii. Totuși, în zonele de munte, îndeosebi în Carpații Occidentali, stratul de zăpadă se va păstra consistent.

B. În cursul verii, temperaturile se vor încadra în intervalul 20–35°C, ele putându-se apropia de 40°C în sudul și sud-estul țării, în timp ce precipitațiile vor fi în general deficitare. Presiunea atmosferică va fi în scădere, putând ajunge până la 740 mm coloană de mercur. Totuși, în iunie, temperaturile se vor înscrie în intervalul multianual. Va ploua în averse, îndeosebi în a doua decadă, când, mai ales pe cursurile râurilor mici va exista pericolul producerii de viituri. În iulie, temperaturile medii vor depăşi valorile normale în toate regiunile ţării. Se aşteaptă zile caniculare, deoarece chiar și noaptea temperatura nu va coborî sub 20°C. La nivelul solului, în Bărăgan și în Dobrogea, temperatura va putea depăși 55°C, ceea ce va avea ca efect producerea fenomenului de ofilire a vegetației, îndeosebi a culturilor agricole. Nu vor lipsi ploile asociate cu rafale puternice de vânt, descărcări electrice şi grindină. Şi luna august vine cu temperaturi ridicate, iar ploile vor fi doar pe zone restrânse. Totuși, în ultima decadă, aspectul vremii va reveni la normal, chiar dacă precipitațiile vor fi în continuare deficitare.

1. Citește cele două buletine meteorologice de mai sus, **A** și **B**. Transcrie, în spațiul rezervat, acele informații care consideri că ar putea fi foarte importante pentru următoarele persoane: **30 de puncte**

un iubitor de sporturi de iarnă	
un pasionat de drumeții	
un amator de sporturi nautice	
un agricultor	
un transportator auto	
un coleg de clasă… friguros	

2. O *știre* poate fi interesantă pentru **ceea ce** comunică, dar și pentru modul **cum** comunică. Din punctul tău de vedere, care dintre cele două știri (**A** sau **B**) te-ar putea interesa mai mult **acum**, în momentul în care o citești? În răspunsul tău fă referiri atât la conținutul știrii, cât și la modul cum este redactată.

20 de puncte

....

....

....

....

....

....

....

....

3. Deţii informaţii despre o posibilă schimbare meteorologică violentă, de exemplu, un viscol neaşteptat, care ar putea izbucni cu puţine zile înaintea vacanţei de iarnă, sau o furtună cu descărcări electrice şi averse puternice, în preajma începerii vacanţei de vară, şi doreşti să-i avertizezi pe câţiva dintre colegi, care se pregătesc să plece într-o excursie. Scrie un *anunţ* care să conţină una dintre cele două informaţii, pe care să-l adresezi colegilor tăi. Ai în vedere că un astfel de text trebuie să fie formulat precis şi clar. Ar fi de folos să aibă, de asemenea, şi un aspect plăcut pentru a atrage mai uşor atenţia. Poţi înfrumuseţa, aşadar, *anunţul* cu un desen, poţi folosi culori etc.

20 de puncte

4. Transformă *anunţul* într-o *descriere de tip tablou*, de 8–10 rânduri, a fenomenelor meteorologice pe care le prognozează avertismentul tău.

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

20 de puncte

Timp rezervat lecturii textelor: 10 minute
Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 40 de minute

30 p. + 20 p. +20 p. + 20 p. + 10 p. din oficiu = 100 p.

Testul 4

Anotimpul preferat

Descrie, într-o compunere de tip tablou de 20–25 de rânduri, un peisaj caracteristic anotimpului tău preferat.

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

– precizarea cadrului spaţio-temporal;

– folosirea unor elemente de limbaj artistic/beletristic;

– respectarea normelor de exprimare corectă, de ortografie şi de punctuaţie.

90 de puncte (30 p. + 40 p. + 20 p.)

....

....

....

....

....

....

....

....

....

Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 50 de minute

90 p. + 10 p. din oficiu = 100 p.

Familia

Testul 1

Apolodor și familia lui

Apolodor, „un pinguin din Labrador”, este artist de circ la București, „în Târgul Moșilor”: „...nu era nici scamator,/ Nici acrobat, nici dansator;/ Făcea și el ce-i mai ușor:/Cânta la cor. (Era tenor.)” Dar i se face dor de familie și pleacă într-o lungă călătorie spre casa lui din Antarctica.

[...] era în marte...
Bătea un vânt de vreme rea
Și-n largul mării viscolea
Cu fulgi de gheață reci și tari
Când a zărit Apolodor
Antarctica, printre ghețari...
Și-a debarcat triumfător
Pe gheața Golfului Terror...

Pe coasta Golfului Terror
S-a adunat cu mic, cu mare,
Tot neamul lui Apolodor.

Și l-au primit, la debarcare,
Bunicul Apolodorin
(Cel mai în vârstă pinguin)
Și mama, Apolodorica
(O pinguină, atâtica...),
Și tata, Apolodorel
(Un pinguin mărunt și chel),
Și unchiul Apolodorini,
Și neamurile, și vecinii...

Și au cântat cu toți, în cor,
Iar pe deasupra tuturor
Și-a risipit Apolodor
În triluri lungi, răsunătoare,
Superba-i voce de tenor.
Și-a fost o mare sărbătoare
Pe coasta Golfului Terror...

Cum s-a simțit Apolodor
Pe gheața Golfului Terror?

Era un frig îngrozitor,
Mai frig ca-n orice răcitor,
Un ger tăios ca un cuțit
Și-un viscol nemaipomenit,
Iar el se prăpădea de dor.

Își amintea Apolodor
De foștii lui colegi din cor
Și parcă îi vedea în față:
Da, iepurele Buză-Lată
Îl îmbia cu o salată
Și Tiț [pisoiul] zâmbea pe sub mustață,
Cămila Suzi, ca o mamă,
Îl învăța o nouă gamă
Și ursul îl poftea la mure
Atunci culese din pădure
Și îi dădea ariciul ace
Și ghemotoace, să se joace…

Și parcă i se năzărea
Că mai încolo, pe ghețar,
Maestrul Domilasolfa,
În haina lui de catifea,
Cu notele în buzunar,
Ședea întins pe canapea
Și îi zâmbea, și-l întreba:
— Ți-e dor de noi, Apolodor?...

Pe gheața Golfului Terror
Ofta, ofta Apolodor,
Iar tata, Apolodorel,
Și unchiul, Apolodorini,
Și neamurile, și vecinii
Ședeau grămadă lângă el
Și-l îmbiau cu zeci de pești:
— Ia-i, dragă, dacă ne iubești…
— Nu mai fi trist, Apolodor…
— Ți-i dăm pe toți, dacă zâmbești…

Dar el ofta, ofta de zor:
— Aș vrea să plec la București…

Și-a stat de-a chibzuit puțin
Bunicul Apolodorin
(Cel mai în vârstă pinguin),
Apoi a spus: — Eu nu te țin,
Căci dorul e un mare chin.
Decât să stai și să jelești
Aicea, mistuit de dor,
Mai bine pleci la București.

Și a plecat Apolodor… […]

De-atunci, voios și zâmbitor
Stă iar la circ Apolodor
Pe gheața unui răcitor
Dar nu în Târgul Moșilor:
Pe cât se pare, s-a mutat,

Dar poate fi găsit ușor.
E foarte lesne de aflat
Adresa Circului de Stat.

Acolo cântă. E tenor.

Și-aș vrea să știu, neapărat,
Ce v-a cântat Apolodor…

Gellu Naum, *Cartea cu Apolodor*

Citeşte următoarele enunţuri şi încercuieşte litera **A**, dacă le consideri adevărate. Dacă le consideri false, încercuieşte litera **F** şi scrie în spaţiul rezervat afirmaţia corectă.

A – F În Antarctica era frig („Bătea un vânt de vreme rea/Şi-n largul mării viscolea/Cu fulgi de gheață reci și tari"), pentru că Apolodor a ajuns acolo la începutul lunii martie. **10 puncte**

....

A – F Apolodorica și Apolodorel sunt bucuroși, pentru că și-au revăzut nepotul. **10 puncte**

....

A – F Apolodor era trist și ofta, pentru că în Golfului Terror „era un frig îngrozitor, mai frig ca-n orice răcitor." **10 puncte**

....

A – F La circul din București, Apolodor avea cinci prieteni. **10 puncte**

....

A – F Cel mai înțelept dintre pinguini este Apolodorin. **10 puncte**

....

A – F Succesiunea întâmplărilor din text este următoarea:

1. Apolodor soseşte în Golful Terror;
2. de bucurie, a început să cânte „în triluri lungi, răsunătoare, cu superba-i voce de tenor";
3. familia „s-a adunat cu mic, cu mare" pe coasta Golfului Terror ca să-l întâmpine;
4. ca să-i aline tristeţea, neamurile şi vecinii îl îmbie „cu zeci de peşti";
5. Apolodor „se prăpădea de dorul" prietenilor;
6. el explică familiei cauza tristeţii sale;
7. Apolodor îşi aminteşte de foştii colegi din cor;
8. bunicul Apolodorin îl sfătuieşte să plece la Bucureşti;
9. Apolodor revine la circ şi este fericit. **40 de puncte**

....

....

....

....

....

....

....

....

....

Timp rezervat lecturii: 15 minute

Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 35 de minute

10 p. + 10 p. + 10 p. 10 p. + 10 p. + 40 p. + 10 p. din oficiu = 100 p.

Testul 2

Aş vrea să ştiu, neapărat...

Apolodor a ajuns cu bine la Bucureşti. Imaginează-ţi şi descrie, într-o compunere de 8–10 rânduri, noua lui viaţă la Circul de Stat. Nu uita să povesteşti şi despre prietenii lui, pe care ţi-i poţi aminti recitind textul de mai sus.

50 de puncte

....

....

....

....

....

....

....

....

....

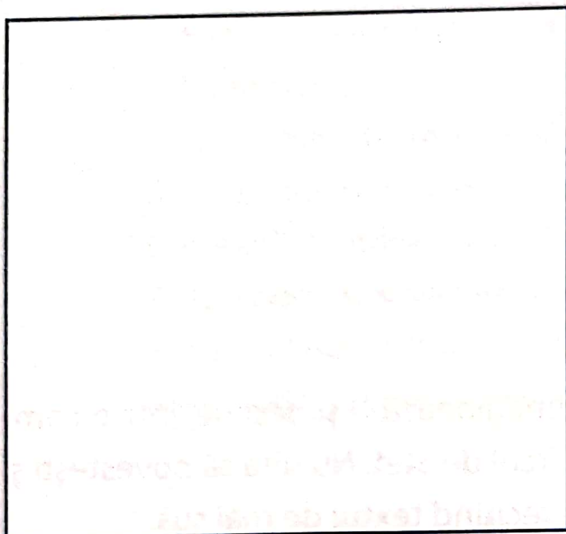
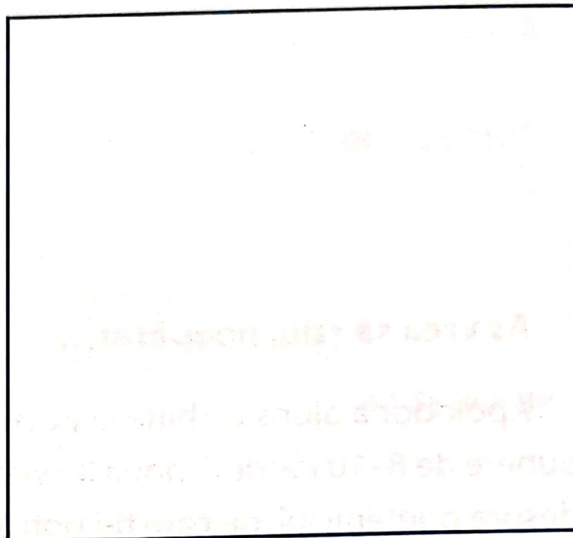
....

Timp pentru rezolvarea cerinţei: 20 de minute

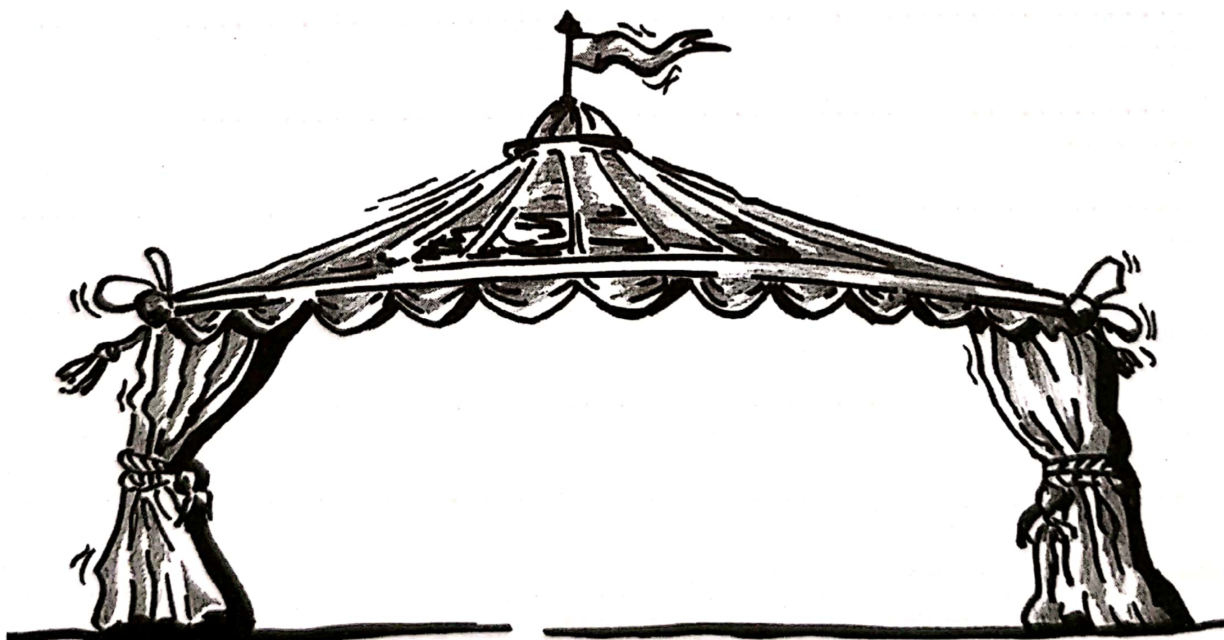

Anexă

1. Desenează-l pe Apolodor și pe cel care, din punctul tău de vedere, îi este cel mai bun prieten. **10 puncte**

2. Scrie, în spaţiul de mai jos, un *anunț* prin care să comunici spectatorilor revenirea în arenă a lui Apolodor, artistul-pinguin. Poți completa *anunțul* cu un desen, poți folosi culori etc. **50 de puncte**

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 30 de minute
50 p. + 10 p. + 30 p. + 10 p. din oficiu = 100 p.

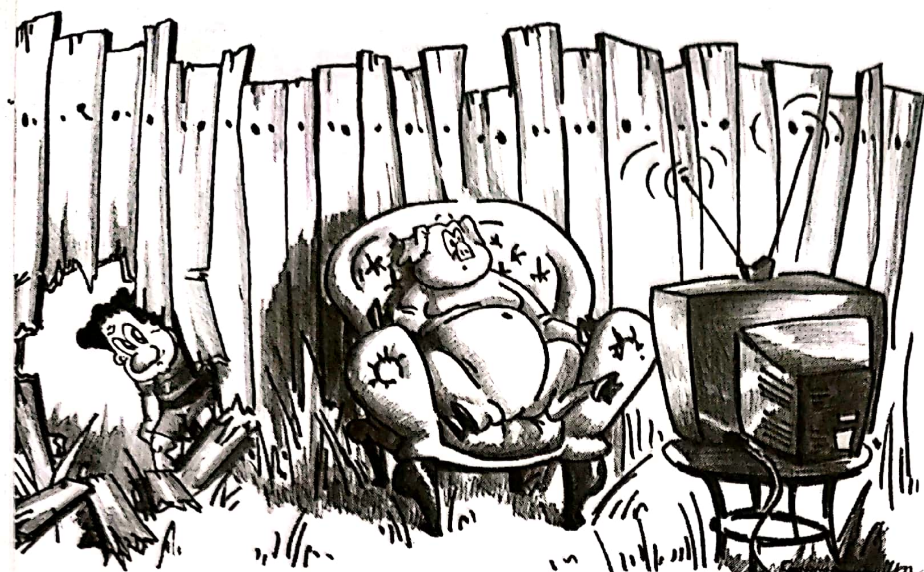
Testul 3

George şi familia lui

Cadoul pe care George şi-l dorea cu adevărat, mai mult decât orice pe lume, era un calculator. Dar ştia că avea mici şanse ca părinţii să i-l cumpere. Nu le plăceau invenţiile moderne şi încercau să se lipsească pe cât posibil de aparatele casnice standard. Pentru că îşi doreau o viaţă mai curată şi mai simplă, spălau toate hainele de mână, nu aveau automobil şi iluminau casa cu lumânări, ca să nu folosească curent electric.

Totul fusese conceput ca să-i ofere lui George o creştere naturală şi sănătoasă, fără toxine, aditivi, radiaţii sau alte fenomene nefaste. Singura problemă era că, eliminând tot ce putea fi rău pentru fiul lor, părinţii renunţaseră şi la multe lucruri care l-ar fi putut amuza. Poate că lor le plăcea să participe la ceremonii ancestrale, la mitinguri ecologiste şi să-şi macine singuri făina, dar nu şi lui. George îşi dorea să meargă într-un parc de distracţii, să se dea în carusel, să joace jocuri pe calculator sau să plece departe, departe cu avionul. Şi în loc de toate astea, nu avea decât un porc.

Dar era un porc minunat. George îl botezase Freddy şi petrecuse fericit multe ore agăţat de marginea coteţului pe care tata îl construise în fundul grădinii, privind micul animal cum scurmă paiele sau adulmecă pământul. Cu trecerea anotimpurilor şi scurgerea anilor însă, purceluşul lui George se făcuse tot mai mare... De fiecare dată când se ivea ocazia, evada din coteţ şi devasta straturile de zarzavaturi, zdrobind morcovii, ronţăind căpăţânile mici de varză şi rozând florile mamei. Chiar dacă mama îi spunea adesea lui George cât e de important să iubim toate fiinţele vii, George bănuia că, în zilele în care Freddy îi devasta grădina, ea nu simţea prea multă dragoste pentru porc. La fel ca tata, şi mama lui era vegetariană, dar băiatul putea jura c-o auzise mormăind în barbă, cu furie, cuvântul „cârnaţi“ în timp ce repara dezastrul produs după una dintre evadările lui Freddy.

Dar azi Freddy nu distrusese legumele. În loc să gonească nebuneşte în toate părţile, porcul făcuse ceva mult mai rău. George remarcă o gaură suspectă, de mărimea unui porc, în gardul care le separa grădina de curtea vecinilor. Asta nu putea însemna decât un singur lucru: că Freddy, în goana lui către aventură, se năpustise afară din grădina protejată şi ajunsese într-un loc în care nu trebuia nicicum să ajungă.

„La Vecini“ era un teritoriu interzis. Părinţii lui George spuseseră clar „Nu!“ la ideea că băieţelul ar fi putut să-l folosească ca pe un nou teren de joacă. Şi nu era un „Nu!“ obişnuit, şovăitor sau binevoitor, de genul „Nu trebuie să faci aşa pentru binele tău“. Erau un „Nu!“ adevărat, care nu admite comentarii. Acelaşi „Nu! Nu!“ adevărat, care nu admite comentarii. Acelaşi „Nu!“ pe care îl auzise când încercase să le sugereze să cumpere un televizor, că doar toţi copiii de la şcoală aveau televizor acasă – iar unii chiar la ei în cameră! George fusese nevoit atunci să-şi asculte tatăl dând o explicaţie lungă, despre cum este poluat creierul când te uiţi toată ziua la prostii. Dar, când s-a pus problema mersului „La Vecini“, nu mai avusese parte nici măcar de prelegere. Tata rostise doar un „Nu!“ sec, care nu mai lăsase loc la comentarii.

Lucy şi Stephen Hawking, *George şi cheia secretă a universului*

Dicţionar

ancestrală, adj. – care provine din timpuri străvechi; strămoşesc.
ecologist, adj., s.m. – adept al ecologismului; apărător al mediului ambiant.

1. Transcrie, din primele două paragrafe ale textului, două secvenţe care oferă informaţii despre familia lui George. **10 puncte**

....

....

....

....

2. Transcrie secvenţa din text care descrie tipul de viaţă pe care părinţii vor să i-l ofere lui George. **10 puncte**

....

....

3. Transcrie secvenţa din care reiese faptul că George este un băiat obişnuit, care îşi doreşte aceleaşi lucruri ca şi ceilalţi copii de vârsta lui. **10 puncte**

....

....

4. Porcul lui George poate fi considerat un membru al familiei? Motivează-ţi răspunsul. **30 de puncte**

....

....

....

5. Imaginează-ţi şi scrie propoziţia în care mama lui George foloseşte cuvântul „cârnaţi". **20 de puncte**

....

6. Încercuieşte, din lista următoare, cuvântul/cuvintele care ar putea să caracterizeze atitudinea tatălui lui George faţă de locul numit „La Vecini":
• inflexibilă • categorică • şovăitoare • fermă. **10 puncte**

Timp rezervat lecturii: 15 minute
Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 35 de minute
10 p. + 10 p. + 10 p. + 30 p. + 20 p. + 10 p. + 10 p. din oficiu = 100 p.

Testul 4

Iulia şi Alin discută despre George şi familia lui

1. Iulia şi Alin discută despre stilul de viaţă al familiei lui George. Subliniază în replicile copiilor ideile cu care eşti de acord. **20 de puncte**

Iulia: Părinţii lui George exagerează impunându-i băiatului acest stil de viaţă, „mai curată şi mai simplă“. De ce să nu beneficiem de lucrurile care ne uşurează viaţa, precum aparatele casnice de tot felul? De ce să nu mâncăm ce ne place? Eu nu m-aş simţi bine trăind astfel.

Alin: Dar părinţii lui George îi vor binele, după câte îmi dau seama, vor să-i ofere o „creştere naturală şi sănătoasă“. Ei îl iubesc şi sunt convinşi că ăsta e cel mai bun stil de viaţă pe care i-l pot oferi.

Iulia: Da, numai că acest stil de viaţă îl poate face pe George să pară ciudat în faţa colegilor. Vor râde de el când vor afla că mănâncă doar lucruri „naturale şi sănătoase“. Pe de altă parte, George va pofti cu siguranţă la chipsurile pe care le mănâncă ceilalţi copii sau la sucurile pe care le beau ei. Gândeşte-te ce mult îşi doreşte un calculator, iar părinţii nu sunt de acord să-i cumpere.

Alin: Eu cred totuşi că părinţii lui George se gândesc că dacă va mânca alimente naturale şi dacă nu-şi va pierde timpul cu televizorul şi cu jocurile pe calculator, băiatul va fi mai sănătos şi va acorda mai multă atenţie şcolii, învăţăturii.

2. Care dintre copii ţine partea părinţilor şi care încearcă să „se pună în pielea“ lui George? Realizează asocierile corecte cu ajutorul săgeţilor. **10 puncte**

IULIA •	• părinţii lui George
ALIN •	• George

3. Tu de partea cui te situezi? Transcrie argumentele Iuliei sau ale lui Alin despre stilul de viaţă din familia lui George cu care eşti de acord. **20 de puncte**

....

....

....

....

4. Formulează un argument propriu pentru a-ţi susţine punctul de vedere privind stilul de viaţă al familiei lui George. **20 de puncte**

....

....

....

5. Tu cum te-ai simţi dacă ai fi în locul lui George? Notează ce ţi-ar plăcea şi ce nu ţi-ar plăcea, dacă ai trăi în familia lui. **20 de puncte**

....

....

....

....

....

....

Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 50 de minute

20 p. + 10 p. + 20 p. + 20 p. + 20 p. + 10 p. din oficiu = 100 p.

Testul 5

Un sondaj

1. Citește sondajul de mai jos. Te regăsești în informațiile cuprinse în el? Dacă DA, precizează în care dintre acestea, dacă NU, explică în ce fel te deosebești.

Conform unui studiu recent, care a stat la baza campaniei *Copil, caut timp. De petrecut cu părinții mei*, ce-și propune să tragă un semnal de alarmă privind o acută problemă actuală – lipsa de comunicarea în relația dintre părinți și copii – un copil din doi beneficiază de prezența părinților cel mult o oră pe zi.

Rezultatele studiului au mai arătat că doar un copil din patru petrece mai mult de cinci ore cu părinții, într-o zi de weekend. Părinții a 38% dintre cei mici nu se joacă decât rar sau niciodată cu aceştia, chiar dacă această activitate este cel mai des menționată între preocupările copiilor în relația cu adulții.

Cele mai importante subiecte pe care copiii doresc să le discute cu părinții lor sunt *şcoala* (27%), *planurile de viitor* (10%) şi *problemele, sentimentele şi dorințele* (9%). Copiii vorbesc însă rar sau niciodată cu părinții despre planurile lor de viitor (31%), despre sentimente (26%) sau despre problemele pe care le au (16%).

30 de puncte

....

....

....

....

2. Descrie o zi de nota 10 petrecută în familie. **30 de puncte**

....

....

....

....

....

....

....

....

3. Imaginează-ți și descrie o zi de nota 5 petrecută în familie.

....

....

....

....

....

....

....

....

30 de puncte

Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 50 de minute

30 p. + 30 p. + 30 p. + 10 p. din oficiu = 100 p.

Testul 6

...și o dorință

Despre care dintre următoarele subiecte ai dori să discuți în mod special cu părinții: *școală, planurile de viitor, sentimentele și dorințele tale*? Poți propune și alte subiecte. Motivează-ți alegerea într-un text de 20–25 de rânduri. Formulează răspunsul sub forma unei scrisori adresate părinților.

90 de puncte

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

Timp pentru rezolvarea cerinței: 50 de minute

90 p. + 10 p. din oficiu = 100 p.

Sportul

Testul 1

Beneficiile sportului

Sportul înseamnă viaţă, iar scopul sportului este acela de a deştepta şi înviora temperamentele, caracterele, de a înnobila sentimente, de a scoate la lumină şi cizela trăsături fără de care viaţa noastră n-ar putea fi concepută.

Sportul acoperă necesităţile de bază ale fiinţei umane de la o stare de bine, la o formare integrală a persoanei din punct de vedere motor, cognitiv, afectiv.

Sportul te face să fii natural şi inventiv, muncitor, o persoană care doreşte să progreseze tot timpul, pasionat de ceea ce face şi care doreşte să obţină în viaţă, neclintit în momentele critice. Gândiţi-vă: curaj, onestitate, dârzenie, tenacitate, perseverenţă sunt numai câteva din calităţile cu care omul se recomandă prin sport în societate.

Sportul ne învaţă lucruri noi. Dezvoltăm obiceiuri sănătoase legate de nutriţie, conservarea energiei, dozarea efortului şi autocunoaşterea personală. Deseori se pot descoperi şi consolida calităţile de lider.

Elena Hanu, *Pledoarie pentru viaţă, pledoarie pentru sport*

Timp rezervat lecturii şi înţelegerii textului: 10 minute

1. Notează mai jos ideea principală din fiecare paragraf. Poţi transcrie o secvenţă din paragraful respectiv care punctează ideea principală sau poţi formula tu, într-un mod sintetic, ideea principală a paragrafului.

20 de puncte

....

....

....

2. Ideile textului reprezintă **fapte** sau **opinii**? Explică răspunsul tău, oferind un argument. **10 puncte**

....

....

3. Alege, din mingea de mai jos, trăsătura pe care o consideri cea mai importantă pentru o persoană care face sport. **20 de puncte**

4. Scrie o compunere de 10–15 rânduri în care să ilustrezi această trăsătură. Poate fi o naraţiune sau un portret. **20 de puncte**

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

5. Comentează maxima lui Pierre de Coubertin*: „Nu contează prea mult să câştigi, este mult mai important să participi." Exprimă-ţi punctul de vedere faţă de această idee, aducând exemple din propriile experienţe sportive.

20 de puncte

....

....

....

....

....

....

Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 50 de minute

20 p. + 10 p. + 20 p. + 20 p. + 20 p. + 10 p. din oficiu = 100 p.

---

* Pierre de Coubertin (1863–1937) – istoric şi pedagog francez, fondatorul jocurilor olimpice moderne.

Testul 2

Sportul în şcoală

Citeşte următoarele relatări ale unor elevi de clasa a VI-a, privind modul în care se desfăşoară orele de educaţie fizică:

Alina: Eu am un profesor exigent... mai întâi facem încălzirea (şi nu mai putem de picioare), iar apoi facem tot felul de jocuri pe echipe în care trebuie să alergăm, să dăm mingea de la coleg la coleg etc. sau fetele joacă baschet, iar băieţii fotbal.

Mihai: Toată plăcerea de a face sport e stricată de probele pe care le dăm pentru note: aruncarea mingii de oină, dribling cu aruncare la coş, săritura în lungime...

Mihaela: Noi stăm pe saltele şi ne uităm la băieţi cum joacă ping-pong sau uneori jucăm şi noi.

Cosmin: Ne pune să jucăm handbal, când suntem pe terenul de afară putem juca şi baschet sau volei.

Geanina: Multe fete nu merg la ora de sport, preferă să stea în clasă să-şi facă temele pentru alte ore. Vin la ore doar când e anunţată o probă. Băieţii fac flotări, forţă sau joacă fotbal.

1. Notează numele elevei/ elevului care prezintă o situaţie asemănătoare cu ceea ce se întâmplă la orele de educaţie fizică de la tine din şcoală. **10 puncte**

....

2. Precizează care este sportul preferat pe care îl practici în orele de educaţie fizică şi explică de ce îţi place acest sport. **30 de puncte**

....

....

....

....

3. Descrie modul în care se desfăşoară o oră de sport la tine în şcoală.

50 de puncte

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 30 de minute

10 p. + 30 p. + 50 p. + 10 p. din oficiu = 100 p.

Testul 3

Sporturi inventate

Începuse sezonul de vâjthaţ. După câteva săptămâni de antrenament, Harry urma să joace primul său meci: Cercetaşii contra Viperinilor. În care câştigau, Cercetaşii treceau pe locul doi în Campionatul Caselor. [...]

Pe la ora unsprezece, întreaga şcoală era în păr în jurul terenului de vâjthaţ. Mulţi dintre privitori aveau binocluri. Între timp, la vestiar, Harry şi restul echipei se schimbau pentru meci, punându-şi pelerinele roşii de vâjthaţ. (Viperinii jucau în pelerine verzi.)

Harry încălecă pe superbul lui Nimbus 2000.

Madam Hooch suflă puternic în fluierul său de argint.

Cincisprezece mături se ridicară în aer. Meciul începuse! [...]

Sus, mult deasupra lor, Harry urmărea jocul cu atenţie, scrutând zarea, ca să nu-i scape hoţoaica aurie. Făcea întocmai cum îl învăţase Baston.

Când marcase Angelina, Harry făcuse o serie de lupinguri, pentru a-şi manifesta bucuria. Acum era iar la post, pândind hoţoaica. [...]

— Balonul e la Viperini, comenta Lee Jordan. Înaintaşul Pucey se fereşte de baloanele-ghiulea, îi fentează pe gemenii Weasley şi pe înaintaşa Bell şi se îndreaptă... Ah, nu-i chiar hoţoaica?!?

Un murmur străbătu mulţimea şi Pucey scăpă balonul, mult prea atent la sclipirea aurie, care îi vâjâi pe la urechi.

O văzu şi Harry, care plonjă după ea cu mult entuziasm. Căutătorul Viperinilor, Terence Higgs, o observase şi el. Umăr la umăr, zburau amândoi spre hoţoaică. Înaintaşii se opriseră din joc, uitând parcă pentru ce se aflau acolo şi urmărind întrecerea. Harry era mai rapid ca Higgs. Văzuse boţul auriu fluturând înaintea lor, băgă viteză şi...

BONG! Urlete furioase izbucniră din rândurile Cercetaşilor. Marcus Flint îi pusese o piedică în mod intenţionat măturii lui Harry, care se dezechilibră şi începu să se rotească. Harry se prinse zdravăn de ea, străduindu-se să scape întreg.

— FAULT! strigau Cercetaşii.

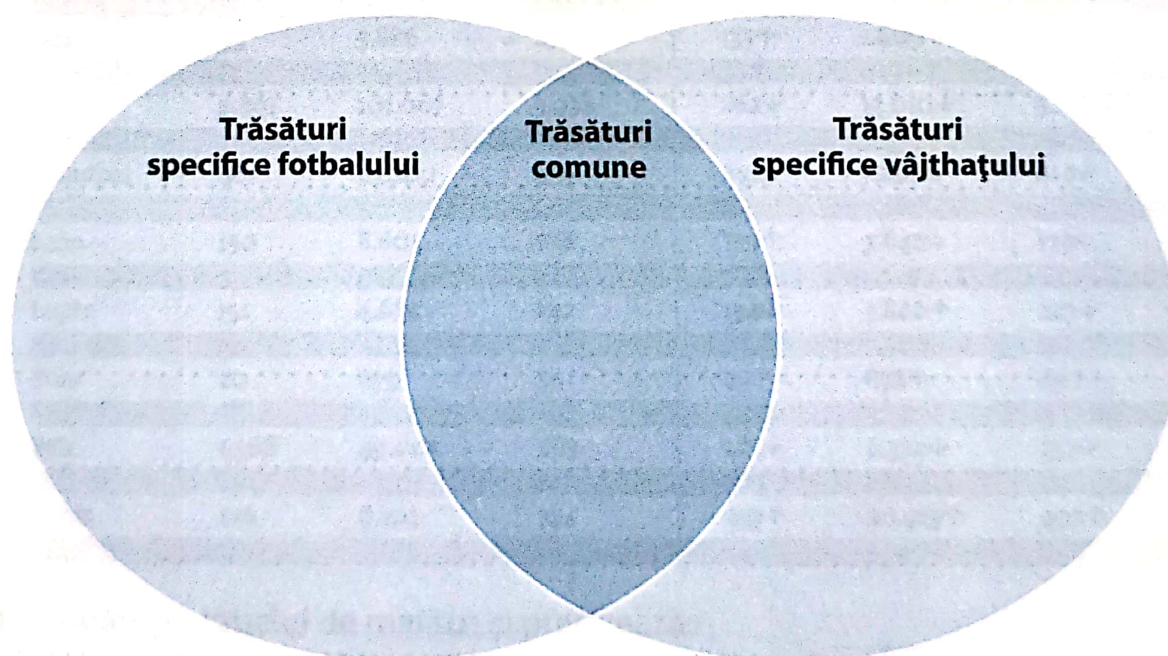
Furioasă, Madam Hooch îl atenţionă pe Flint şi dictă o lovitură liberă pentru Cercetaşi. Dar, în toată această confuzie, hoţoaica dispăruse, bineînţeles.

J. K. Rowling, *Harry Potter şi piatra filozofală*

Timp pentru lectura şi înţelegerea textului: 10 minute

1. Jocul de vâjthaţ seamănă cu fotbalul în oarecare măsură. Notează, în diagrama de mai jos, trăsăturile comune şi pe cele diferite ale celor două jocuri.

30 de puncte

2. Cum apreciezi comportamentul lui Marcus Flint? Dă-i o notă şi explică-ţi răspunsul.

20 de puncte

....

....

3. Explică denumirea *vâjthaţ* dată jocului descris mai sus. **10 puncte**

....

....

....

4. Descrie un sport inventat de tine, care să semene cu sportul tău preferat.

30 de puncte

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 40 de minute

30 p. + 20 p. + 10 p. + 30 p. + 10 p. din oficiu = 100 p.

Testul 4

Sportul românesc în statistici

Dinamica principalelor federații sportive

	Anul 1994			Anul 2008		
Disciplina	**Nr. Secții**	**Nr. Sportivi**	**Nr. Antrenori**	**Nr. Secții**	**Nr. Sportivi**	**Nr. Antrenori**
Atletism	185	16.406	634	220↑	4.893↓	620↓
Baschet	140	9.825	291	190↑	11.703↑	533↑
Box	93	3.886	235	135↑	1.609↓	181↓
Canotaj	27	733	59	38↑	619↓	53↓
Fotbal	2.891	101.067	3.938	262↓	13.010↓	3.168↓
Gimnastică	41	1.896	180	39↓	799↓	164↓
Handbal	467	63.260	497	245↓	7.260↓	414↓
Hochei	20	1.189	38	41↑	886↓	48↑
Judo	150	8.805	278	159↑	3.642↓	179↓
Kaiac-canoe	35	905	73	38↑	925↑	74↑
Lupte	151	4.685	242	134↓	5.886↑	223↓
Natație	40	3.022	163	74↑	2.567↓	181↑
Polo	20	679	54	25↑	878↑	85↑
Rugby	65	4.005	115	81↑	3.827↓	nu s-a raportat
Şah	1.568	49.005	263	185↓	6.322↓	237↓
Scrimă	29	1.597	112	37↑	884↓	111↓
Tenis	146	6.102	224	237↑	20.915↑	492↑
Volei	119	5.583	169	143↑	3.320↓	211↑

1. Urmăreşte tabelul de mai sus şi precizează:

a. câte discipline sportive sunt incluse în tabel: ______

b. câte secţii ale unor discipline sportive au crescut în 2008 faţă de 1994: ______

c. la câte discipline sportive sunt mai mulţi sportivi în 2008 faţă de 1994: ______

d. la câte discipline sportive sunt mai mulţi antrenori în 2008 faţă de 1994: ______

40 de puncte

2. Cum apreciezi situaţia generală a sportului românesc în 2008 faţă de 1994? Încercuieşte una dintre variantele de mai jos şi explică-ţi opţiunea.

a. foarte bună
b. bună
c. îngrijorătoare
d. dezastruoasă

10 puncte

....

....

3. Compară numărul sportivilor din anii 1994 şi 2008. **20 de puncte**

a. Care este disciplina unde a crescut cel mai mult numărul sportivilor?

....

b. Care este disciplina unde a scăzut cel mai mult numărul sportivilor?

....

Îţi place să faci sport?

Care este opinia ta despre sport? Formulează cel puţin două argumente sau contraargumente pentru care îţi doreşti/nu-ţi doreşti să faci sport.

....

....

....

....

....

....

20 de puncte

Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 50 de minute

40 p. + 10 p. + 20 p. + 20 p. + 10 p. oficiu = 100 p.

Sportul în lume

Adrenalina, precizia, mişcările ce sfidează gravitaţia se împletesc într-o formă aparte în fiecare disciplină sportivă a Jocurilor Olimpice de iarnă. Ediţia din acest an a Olimpiadei duce, însă, toate aceste lucruri la un alt nivel, reuşind să le transpună în casele tuturor celor pasionaţi de sport, prin intermediul celor mai recente progrese tehnologice. La acest capitol, Olimpiada de la Vancouver este „cea mai tehnologizată" ediţie de la prima pâlpâire a flăcării olimpice încoace. [...]

Una dintre minunile noii tehnologii este Dartfish, un editor de imagine prin care se suprapun cursele a doi sportivi. Televiziunile au transmis duminică astfel de imagini, încercând să arate telespectatorilor diferenţa dintre evoluţia medaliatului cu aur la schi acrobatic pe teren accidentat, canadianul Alexandre Bilodeau, şi a ocupantului locului al doilea, australianul Dale Begg-Smith. Sportivii păreau că participă împreună la competiţie, iar prin această nouă tehnologie s-a văzut clar unde a fost mai bun canadianul şi unde a greşit australianul.

Această tehnologie nu este folosită în premieră la Olimpiada de la Vancouver (NBC a utilizat-o în ediţia trecută a JO), dar este prima dată când aceste imagini sunt arătate de toate televiziunile ce transmit evenimentul.

În proba de *snowboardcross* de luni, iubitorii sporturilor de iarnă au putut „trăi" emoţiile concurenţilor prin intermediul unei minicamere de filmat aşezate pe casca unui sportiv. Imaginile uneori „prea" realiste au introdus cu succes telespectatorii în „febra" competiţiei.

O altă minune tehnologică folosită la JO de la Vancouver sunt camerele de filmat cu funcţii *super slow motion*. Prin intermediul acestor imagini telespectatorii pot vedea fiecare execuţie a sportivilor, în cel mai mic detaliu.

Olimpiada de la Vancouver, *hotnews.ro*, februarie 2010

1. Notează cele trei exemple de folosire a noilor tehnologii la Olimpiada de la Vancouver. **15 puncte**

....

....

....

2. Consideri că folosirea unor termeni în limba engleză în fragmentul citat îngreunează înţelegerea textului? Explică ce crezi că înseamnă sau la ce se referă următoarele secvenţe din text: **10 puncte**

- *snowboardcross* ....
- *super slow motion* ....

3. Ca spectator al unui concurs sportiv, ce ţi-ai dori să poţi observa cu ajutorul tehnologiilor folosite azi de televiziuni? Explică de ce ţi-ai dori/nu ţi-ai dori să vezi mai de aproape sau cu diverse efecte speciale evoluţia unor sportivi.

15 puncte

....

....

....

....

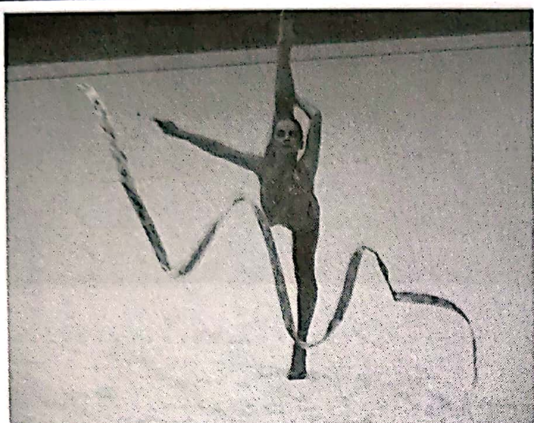
....

....

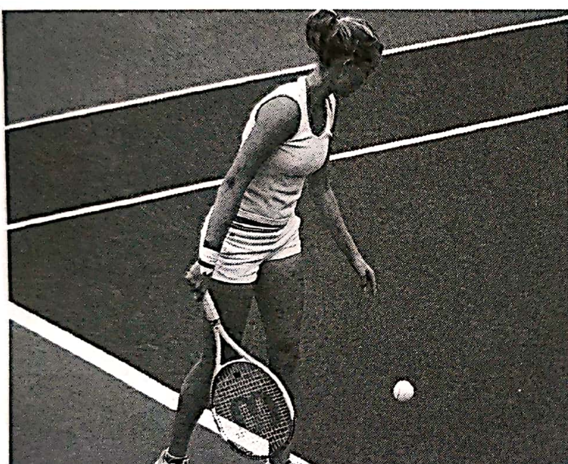
Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 25 de minute

Anexă

Formulează o definiţie a fiecărui sport ilustrat mai jos, după modelul:

Gimnastica este deopotrivă sport şi artă, forţă şi graţie.

....

.........................**.5 puncte**

....

.........................**.5 puncte**

....

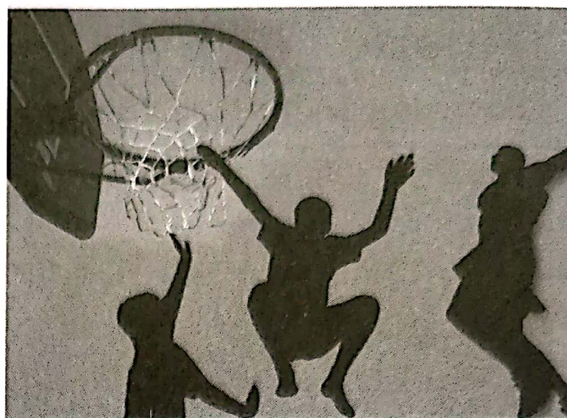
.........................**.5 puncte**

....

.........................**.5 puncte**

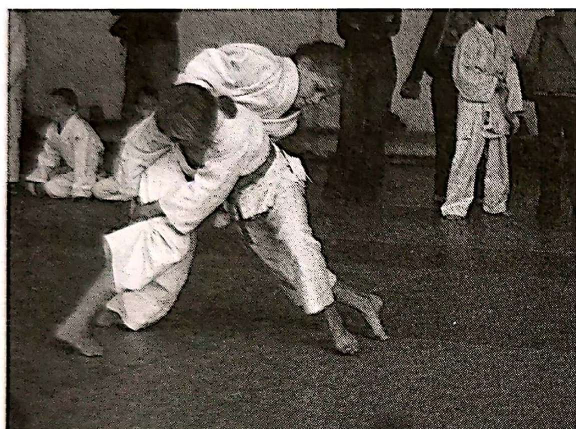

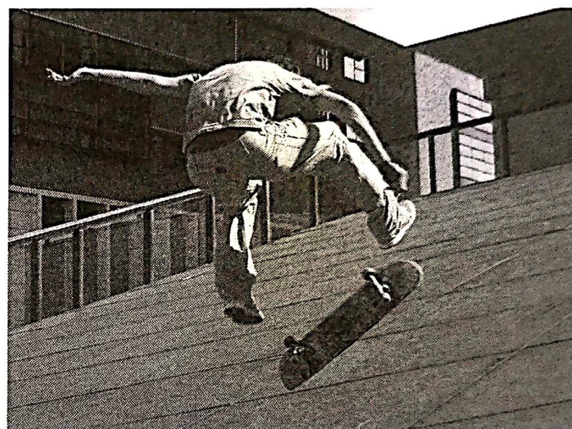
....

.........................**.5 puncte**

....

.........................**.5 puncte**

....

.........................**.5 puncte**

....

.........................**.5 puncte**

....

.........................**.5 puncte**

....

.........................**.5 puncte**

Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 25 de minute

15 p. + 10 p. + 15 p. + 5 p. x 10 + 10 p. din oficiu = 100 p.

Emoții

Testul 1

Identificarea emoţiilor

Definiție

emoţie, s.f. – reacţie afectivă, însoţită adesea de modificări în activităţile organismului, oglindind atitudinea individului faţă de realitate.

1. Bifează cuvintele care denumesc o emoţie, având în vedere definiţia reprodusă mai sus. În cazurile în care crezi că nu este vorba despre o emoţie, notează, pe linia punctată, motivul pentru care nu o poţi clasifica în această categorie.

❑ mânie ....

❑ ţipăt ....

❑ supărare ....

❑ vinovăţie ....

❑ lovire ....

❑ teamă ....

❑ amărăciune ....

❑ invidie ....

❑ ameninţare ....

❑ iertare ....

30 de puncte

2. Scrie, sub fiecare emoticon, tipul de emoţie pe care ţi-o sugerează.

30 de puncte

....

....

3. Indică emoticoanele pe care le foloseşti cel mai frecvent când trimiţi mesaje pe telefonul mobil sau pe messenger. Ce tip de emoţii exprimă ele? Mai curând pozitive sau mai curând negative? Explică. **30 de puncte**

....

....

....

....

....

....

....

....

Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 30 de minute

30 p. + 30 p. + 30 p. + 10 p. din oficiu = 100 p.

Testul 2

Îţi controlezi emoţiile?

1. Să presupunem că eşti la şcoală şi că diriginta vine în clasa voastră. Vă spune că are o problemă urgentă de rezolvat şi lipseşte 15 minute. Ca să nu faceţi zgomot pe holuri, deranjându-i astfel pe ceilalţi copii din şcoală, trebuie să închidă uşa clasei, dar veţi fi observaţi printr-o cameră de luat vederi, astfel încât totul să fie sub control. Vă propune şi un joc. Vă spune că acei dintre voi care nu vor folosi telefonul mobil în cele 15 minute vor fi răsplătiţi, primind un abonament gratuit pe un an cu multe minute incluse.

Ce faci în această situaţie? Argumentează felul în care crezi că te-ai purta într-o astfel de situaţie.

30 de puncte

2. Un studiu similar a fost făcut cu copii de 4 ani. Aceştia au fost filmaţi în timp ce se aflau într-o cameră. Fiecare a primit o prăjitură şi li s-a promis tuturor că, dacă vor reuşi să se abţină şi să nu o mănânce în următoarele 15 minute, la expirarea timpului vor primi încă o prăjitură. Ce-au constatat cercetătorii? Unii copii şi-au acoperit ochii ca să nu vadă ispita, alţii au stat cu mâinile în poală şi au vorbit între ei. Aceşti copii au primit răsplata celor două prăjituri. Dar cei mai mulţi dintre copii, mai impulsivi, au mâncat prăjitura imediat ce persoana care făcea experimentul a ieşit din încăpere.

Peste 15 ani, cercetătorii s-au interesat din nou de copiii care participaseră la „testul prăjiturii". Au descoperit că acei copii care au reuşit, la 4 ani, să primească două prăjituri, deveniseră adolescenţi siguri pe ei, cu succes la şcoală şi cu planuri clare legate de cariera pe care şi-o vor alege. Ei erau în continuare în stare să amâne răsplata şi să-şi urmărească scopurile. În schimb, ceilalţi copii, care nu se putuseră abţine să nu mănânce prăjitura, erau timizi, indecişi, nesiguri, nervoşi, certăreţi şi obţinuseră rezultate mai slabe la şcoală. Şi că după mulţi ani, ei tot nu erau în stare să-şi amâne răsplata.

a. Ce concluzii tragi din povestea „testului prăjiturii"? Notează-le în spaţiile punctate.

....

....

....

30 de puncte

b. Crezi că e bine să-ţi poţi ţine în frâu impulsurile, emoţiile? Explică-ţi răspunsul.

30 de puncte

....

....

....

....

....

Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 30 de minute
30 p. + 30 p. + 30 p. + 10 p. din oficiu = 100 p.

Anexă

Am o bună inteligenţă emoţională?

Care sunt reacţiile tale în următoarele situaţii? Încercuieşte una sau două variante şi formulează, în spaţiile punctate, câte o explicaţie pentru alegerile tale.

1. Ai dat o lucrare la română şi ai sperat că vei lua nota 10. După ce profesoara a corectat lucrările, ai aflat că ai luat doar 7. Ce faci? Motivează-ţi alegerea.

a. Începi să plângi, gândindu-te că te vor certa părinţii.
b. Încerci să-l convingi pe profesor să-ţi dea o notă mai mare.
c. Încerci să vezi ce ai greşit, ce nu ai ştiut, ca să ştii cum să obţii rezultate mai bune.
d. Îţi spui că data viitoare vei învăţa mai mult.

....

....

2. Cum reacţionezi când un coleg/prieten de-al tău este agresiv cu altcineva? Motivează-ţi alegerea.

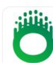
a. Nu te amesteci. Îi laşi să-şi rezolve singuri problemele.
b. Încerci să-i distragi atenţia de la cel agresat, pentru a-l calma.
c. Îi faci morală.
d. Îi soliciţi atenţia şi îi sugerezi să găsească altă soluţie de rezolvare a problemei, nu una violentă.

....

....

3. Ai o discuţie cu un prieten, care se transformă în ceartă. Fiind foarte nervoşi, vă atacaţi reciproc, spunându-vă cuvinte „ca la supărare". Care este cel mai bun lucru pe care-l poţi face? Motivează-ţi alegerea.

a. Luaţi o pauză de 20 de minute pentru a vă calma, iar apoi continuaţi discuţia.
b. Opreşti cearta, indiferent de ce spune celălalt.
c. Îţi ceri scuze şi îi soliciţi celuilalt să-şi ceară şi el scuze.

d. Te opreşti pentru un moment, îţi aduni gândurile, apoi îţi formulezi cât mai clar punctul de vedere.

....

....

4. Vrei să înveţi să cânţi la un instrument muzical, pentru propria plăcere. Vrei, totuşi, să foloseşti timpul cât mai bine. Ce faci? Motivează-ţi alegerea.

a. Îţi rezervi un timp pentru a exersa în fiecare zi.

b. Alegi piese muzicale care îţi depăşesc puţin abilităţile, pentru a fi mai incitant.

c. Exersezi doar atunci când ai chef.

d. Alegi piese muzicale foarte grele, dar pe care îţi propui să le poţi interpreta făcând un efort deosebit şi fiind sârguincios.

....

....

Timp rezervat pentru rezolvarea cerinţelor: 30 de minute

Poţi verifica cum este inteligenţa ta emoţională, urmărind **punctajul acordat răspunsurilor: 1.** c – 20 de puncte, a, b, d – 0 puncte; **2.** d – 20 de puncte, a, b, c – 0 puncte; **3.** a – 20 de puncte, b, c, d – 0 p.; **4.** b – 20 p., a, c, d – 0 p. Dacă ai obţinut peste 60 de puncte, este foarte bine! Dacă ai doar 20 de puncte înseamnă că trebuie să acorzi mai multă atenţie controlului propriilor emoţii.

Testul 3

Emoţiile copilăriei şi ale adolescenţei

1. Subliniază în fragmentul următor cuvintele sau pasajele care indică emoţiile copiilor. **10 puncte**

Lumea copiilor îşi avea legile ei nescrise, cuceririle şi înfrângerile ei, răutăţile, invidia, prostia, mârşăviile ei. Era o pândă continuă, o neobosită hărţuială, o pâră generală, se rupeau prietenii în numai cinci minute, se spuneau lucruri de o cruzime pe care numai un copil o poate suporta şi ierta. Supărarea dura o oră, cel mult o zi-două, dar lua proporţii colosale. Cuvinte trântite aiurea te sfâşiau de sus până jos, te fisurau, te animalizau. Apoi urmau marile împăcări, marile fraternizări, copleşitoare, umplând aerul de pulberi aurii. Împăcarea avea culoarea roz-auriu.

Într-o zi întreagă se puteau întâmpla atâtea, nimic nu era previzibil. Dimineaţa era pentru ferocitate. Atunci, cu o nouă energie, se spuneau chestiile cele mai dure, atunci se putea întâmpla să fii tras de păr, să primeşti o scatoalcă, un cot în stomac, începeau încleştările, bătăile între băieţi şi vipereniile insinuante ale fetiţelor. Era timpul minciunilor, toţi se pregăteau să-şi întindă capcanele. [...] Limbile se ascuţeau, sângele clocotea, lucrurile deveneau arţăgoase, ceva te împingea afară din casă. O căutai cu lumânarea. Ieşeai nerăbdător. Te aşteptau. Fetele şi băieţii – cele două specii diferite, definitiv vrăjmaşe. Ne toleram pentru că aveam nevoie unii de alţii, la jocuri, ca să fim mai mulţi. După-amiaza era vremea jocurilor, alergatului de colo-colo, hârjonelii, gălăgiei. Iar seara – timpul împăcărilor, al fericirii generale. Când aerul se colora violet, se înmuiau toate, ne înmuiam şi noi, oboseala ne făcea parcă mai buni, reîncepeau idilele [...], în faţa blocului. Acolo se spuneau poveşti adevărate, căscam gura la toate comediile... Şi doar chemările tot mai insistente şi mai ameninţătoare ale părinţilor ne puteau despărţi.

Simona Popescu, *Exuvii*

2. Care dintre emoţiile pe care le-ai subliniat crezi că sunt bune, pozitive, şi care sunt negative? Notează-le în tabel. **10 puncte**

Emoţii pozitive	Emoţii negative

3. Numeşte şi alte emoţii trăite în jocurilor tale cu alţi copii. **10 puncte**

....

....

....

....

4. Nu toţi copiii au parte de o copilărie fără griji. Unii se nasc în familii sărace, alţii sunt bolnavi... E bine oare să poţi aprecia ceea ce ai şi nu să consideri că totul ţi se cuvine? Citeşte cu atenţie fragmentul următor şi precizează ce tip de emoţie trăiesc cele două personaje, Oscar şi Tanti Roz. **10 puncte**

Nu-mi dădusem seama până atunci câtă nevoie aveam de ajutor. Nu-mi dădusem seama până atunci că eram într-adevăr bolnav. Gândul că n-aveam s-o mai văd pe Tanti Roz m-a făcut să înţeleg totul şi lacrimile au început să-mi ardă obrajii.

Norocul meu că am avut timpul să-mi vin în fire înainte să se întoarcă.

Gata, s-a făcut! Timp de douăsprezece zile am voie să vin în fiecare zi.

La mine şi numai la mine?

La tine şi numai la tine, Oscar, băiatule, douăsprezece zile.

Ce m-o fi apucat nu pricep, dar lacrimile m-au podidit iar şi m-am zguduit de plâns. Măcar că ştiam perfect că băieţii n-au voie să plângă şi cu atât mai puţin eu care, cu căpăţâna mea de ou, nu arăt nici a băiat, nici a fată, ci mai curând a marţian. Dar ce să fac? Mi-era peste putinţă să mă opresc.

Douăsprezece zile, Tanti Roz? Chiar aşa de prost stau?

Şi pe ea o cam îmboldea plânsul. Stătea în cumpănă. Era nostim să vezi cum fosta luptătoare de wrestling o împiedica pe fosta fetiţă să dea drumul lacrimilor, şi asta mi-a mai alungat niţel gândurile.

Eric-Emmanuel Schmitt, *Oscar şi Tanti Roz*

....

....

....

....

5. Identifică un clişeu legat de controlul emoţiilor, care apare în acest fragment. Eşti de acord cu această perspectivă sau nu? Explică pe scurt punctul tău de vedere. **10 puncte**

....

....

....

....

6. Ce tip de emoţie poţi identifica în fragmentul următor? Notează răspunsul tău pe liniile punctate de după text. **10 puncte**

Oricum, Brandon e ATÂT DE TARE!!!

Din ce am văzut, pare că e tipul de băiat rebel şi discret.

E reporter şi fotograf la ziarul şcolii şi a câştigat câteva premii pentru munca lui de fotoreporter.

Odată chiar s-a aşezat la masa mea, dar nu cred că a observat că mă holbam la el.

Probabil pentru că părul lui ondulat şi nepieptănat îi intră tot timpul în ochi.

Iar azi, la biologie, când a întrebat dacă poate face, pentru ziarul şcolii, o fotografie cu MINE care disecam broasca, aproape am MURIT!

Tremuram atât de tare, că abia reuşeam să ţin bine în mână bisturiul.

Iar acum fiecare mic detaliu al feţei lui perfecte e gravat pentru totdeauna în mintea mea.

E POSIBIL SĂ MĂ ÎNDRĂGOSTESC PENTRU PRIMA DATĂ?!

Rachel Renée Russell, *Însemnările unei puştoaice*

....

....

7. Ai simţit o astfel de emoţie? Descrie, pe scurt, ce ai simţit. **10 puncte**

....

....

....

....

8. În fragmentul de mai jos este vorba despre o fetiţă care a primit la naştere încă trei inimi (una de cristal, una de fier şi una de plumb), iar pentru fiecare dintre aceste inimi emoţiile ei sunt diferite. Ce inimă crezi că poartă cea care are următoarele emoţii? Notează răspunsul tău pe linia punctată de după text.

10 puncte

Fetiţa se trezi invadată de o fericiree pe care n-o cunoscuse până atunci niciodată. Pielea şi părul îi străluceau, ochii îi deveniseră vii şi iscoditori. Văzu prima dată păpuşile de care camera era literalmente plină. Îşi văzu prima dată şi mama, cea mai mare dintre păpuşi, şi o-mbrăţişă din tot sufletul. Ieşi afară şi deodată cerul albastru, plin de nori de vară, şi florile ciclopice o copleşiră.

Emoții

Simţi mirosul sevei, atinse grunjurile pământului. Deschise prima dată poarta casei şi văzu cărarea care ducea de la ea până la treptele şcolii din cartier."

Mircea Cărtărescu, „A patra inimă", în vol. *Care-i faza cu cititul?*

....

....

10 puncte

9. Precizează care au fost informaţiile din text care te-au ajutat să optezi pentru un anumit răspuns.

....

....

....

....

10 puncte

Timp rezervat pentru rezolvarea cerinţelor: 60 de minute
9 x 10 p. + 10 p. din oficiu = 100 p.

Cuprins

Clasa a VI-a

Sursele textelor şi ale imaginilor

Texte

pp. 7–8: *Căsuţa din oală*, poveste populară
pp. 13–15: *Mănuşa*, poveste populară ucraineană, Editura Maliş, Moscova, 1977.
pp. 21–23: Ion Creangă, *Amintiri din copilărie. Poveşti*, antologie, note, comentarii de Florin Ioniţă, Editura Coresi, Bucureşti 1998, pp. 50–51.
pp. 34–36: Jacques Prévert, „Ora de dictare", traducere de Gellu Naum, în Iordan Chimet, *Antologia inocenţei*, Editura Ion Creangă, Bucureşti, 1972, pp. 290–291 (Jacques Prévert, *Page d'écriture* © Gallimard).
p. 39: Anton Pann, *Povestea vorbei*, I, ediţie îngrijită (studiu critic, glosar) de N. Mihăescu, Cugetarea Georgescu Delafras, Bucureşti, 1941, p. 203.
pp. 51–52: Emil Gârleanu, „Gândăcelul", în vol. *Cea dintâi durere*, Editura Ion Creangă, Biblioteca pentru toţi copiii, 1971, pp. 9–11.
pp. 57–58: Tudor Opriş, „Din tainele lumii vii", vol. I, *Plante unice în peisajul românesc*, Editura Sport-Turism, Bucureşti, 1990, p. 103.
pp. 67–68: - despre filmul *În căutarea lui Nemo* (text adaptat).
p. 71: Ion Creangă, *op. cit.*, pp. 67–68.
p. 74: Nicolae Breban, *În absenţa stăpânilor*, Editura Allfa, 1996, p. 295.
pp. 76–77: I.L. Caragiale, „Vizită...", *Opere, II*, ediţie îngrijită de Al. Rosetti, Şerban Cioculescu şi Liviu Călin, Editura de Stat pentru Literatură şi Artă, Bucureşti, 1960, pp. 233–234.
pp. 96–98: Daniel Defoe, *Robinson Crusoe*, Editura Tineretului, Bucureşti, 1956, pp. 73–78 (fragmente; text adaptat), traducere de Petru Comarnescu.
pp. 103–104: G. Topîrceanu, din vol. *Balade vesele şi triste*, ediţie îngrijită de Adrian Săvoiu, Editura Art, Bucureşti 2008, „Rapsodii de primăvară" (p.18), „Rapsodii de vară" (p. 38); George Coşbuc, „Iarna pe uliţă", în vol. *Balade şi idile. Fire de tort*, Editura Art, Bucureşti, 2006, p. 85; Octavian Goga, „Toamna", în vol. *Poezii*, Editura pentru Literatură, Bucureşti, 1963, p. 66. Vasile Alecsandri, din vol. *Poezii alese*, Editura Art, Bucureşti, 2006, „Viscolul" (p. 90), „Secerişul" (p. 119), „Sfârşit de toamnă" (p. 87), „Floriile" (p. 103).
p. 106: G. Topîrceanu, „Rapsodii de toamnă", în vol. *Balade vesele şi triste*, ediţie îngrijită de Adrian Săvoiu, Editura Art, Bucureşti 2008, pp. 47–48.
pp. 115–116: Gellu Naum, *Cartea cu Apolodor*, ediţia a IV-a, Editura Humanitas Educaţional, Bucureşti, 2003, pp. 76–81, 84.
pp. 121–122: Lucy şi Stephen Hawking, *George şi cheia secretă a universului*, Editura Humanitas, Bucureşti, 2008, pp. 9–11, 14.
p. 131: Elena Hanu, *Pledoarie pentru viaţă, pledoarie pentru sport*.
pp. 136–137: J. K. Rowling, *Harry Potter şi piatra filozofală*, Editura Egmont, Bucureşti, 2003, pp. 13, 136-137.
pp. 141–142: Olimpiada de la Vancouver, februarie 2010.
p. 151: Simona Popescu, *Exuvii*, Editura Polirom, Iaşi, 2007, pp. 44-45.
pp. 152–153: Eric Emmanuel Schmitt, *Oscar şi Tanti Roz*, Humanitas, Bucureşti.
pp. 153–154: Rachel Renée Russell, *Însemnările unei puştoaice*, volum în curs de apariţie la editura Art.
pp. 154–155: Mircea Cărtărescu, „A patra inimă", în vol. *Care-i faza cu cititul?*, Editura Arthur, Bucureşti, 2010, p. 93.

Imagini

pp. 8, 13, 22, 35, 39, 51, 86, 105, 106, 108, 116, 120, 122, 132, 136: ilustraţii de Dragoş Grama.
pp. 143-144: www.sxc.hu

Cele 46 de teste cuprinse în această carte:

- constituie tot atâtea prilejuri de pregătire pentru **proba transdisciplinară** pe care elevii o vor susține la *Evaluarea națională de la finalul clasei a VI-a*;

- conțin o *mare varietate de itemi* şi sunt organizate în jurul unor *teme cu generoase deschideri transdisciplinare*: şcoala, prietenia, cărţile, anotimpurile, sportul etc.;

- sunt ideale pentru *evaluarea curentă* de la clasă, urmărind competențele de lectură şi scriere prevăzute de programele şcolare;

- îi familiarizează pe elevi cu *evaluările de tip internațional* prin care vor trece la finalul ciclului gimnazial;

- le oferă elevilor şansa de a-şi construi *un portofoliu educațional solid*, care să le permită accesul la toate oportunitățile educative care se vor ivi în cariera lor şcolară.

ISBN 978-606-710-021-1